

PRIVĀTPERSONU ĪPAŠUMA UN VISPĀRĒJĀS CIVILTIESISKĀS ATBILDĪBAS
APDROŠINĀŠANAS NOTEIKUMI Nr. PI 10:4

APSTIPRINĀTI AR IF P&C INSURANCE AS VALDES 2009.GADA 26.JŪNIJA LĒMUMU

SATURS

I.	VISPĀRĒJIE NOTEIKUMI	1
1.	NOTEIKUMOS LIETOTIE TERMINI	1
2.	APDROŠINĀŠANAS LĪGUMA NOSLĒGŠANA UN TĀ SPĒKĀ ESAMĪBA	2
3.	APDROŠINĀJUMA ŅĒMĒJA, APDROŠINĀTĀ PIENĀKUMI	3
4.	ADROŠINĀŠANAS SABIEDRĪBAS TIESĪBAS UN PIENĀKUMI	3
5.	PAZIŅOŠANAS KĀRTĪBA	4
6.	APDROŠINĀŠANAS LĪGUMA PIRMSTERMIŅA IZBEIGŠANA UN APDROŠINĀŠANAS PRĒMIJAS ATMAKSĀŠANA	4
7.	VISPĀRĒJIE IZŅĒMUMI	4
8.	APDROŠINĀŠANAS ATLĪDZĪBA, PAŠRISKS UN ATSKAITĪJUMI	5
9.	LĒMUMS PAR APDROŠINĀŠANAS ATLĪDZĪBAS IZMAKSU UN TĀS IZMAKSAS TERMIŅŠ	5
10.	VAIRĀKKĀRTĪGĀ APDROŠINĀŠANA	6
11.	KONFIDENCIĀLA INFORMĀCIJA UN PERSONAS DATU IZMANTOŠANA	6
12.	STRĪDU IZSKATĪŠANA UN TIRGUS UZRAUDZĪBA	6
13.	REGRESA TIESĪBAS	6
II.	ĪPAŠUMA APDROŠINĀŠANA	6
14.	ĪPAŠUMA APDROŠINĀŠANAS SADAĻĀ LIETOTIE TERMINI	6
15.	APDROŠINĀŠANAS OBJEKTS	6
16.	APDROŠINĀTIE RISKI	7
17.	APDROŠINĀJUMA SUMMA	9
18.	NEATLĪDZINĀMIE ZAUDĒJUMI	9
19.	APDROŠINĀŠANAS ATLĪDZĪBA	9
20.	VIRSA PDROŠINĀŠANA, ZEMAPDROŠINĀŠANA	10
21.	DROŠĪBAS NOTEIKUMI	10
III.	CIVILTIESISKĀS ATBILDĪBAS APDROŠINĀŠANA	11
22.	CIVILTIESISKĀS ATBILDĪBAS APDROŠINĀŠANAS SADAĻĀ LIETOTIE TERMINI	11
23.	ATLĪDZINĀMIE ZAUDĒJUMI	11
24.	APDROŠINĀTAIS/ -TIE	11
25.	APDROŠINĀŠANAS TERITORIJA	11
26.	PAPILDUS IZŅĒMUMI	11
27.	RĪCĪBA ZAUDĒJUMU NODARĪŠANAS GADĪJUMĀ	12
28.	SPECIĀLIE NOSACĪJUMI ATTIECĪBĀ UZ APDROŠINĀŠANAS ATLĪDZĪBAS PIETEIKUMA IZSKATĪŠANU UN APDROŠINĀŠANAS ATLĪDZĪBAS NOTEIKŠANU	12

I. VISPĀRĒJIE NOTEIKUMI

Šo apdrošināšanas noteikumu vispārējos noteikumus piemēro gan īpašuma, gan civiltiesiskās atbildības apdrošināšanai.

1. NOTEIKUMOS LIETOTIE TERMINI

- 1.1. **Apdrošināšanas sabiedrība** - If P&C Insurance AS, reģistrēta Igaunijas Republikas Komercreģistrā ar reģistrācijas Nr. 10100168, juridiskā adrese Pronksi 19, Tallina, 10124, Igaunija, kuras vārdā Latvijas Republikā darbojas If P&C Insurance AS Latvijas filiāle, kas reģistrēta Latvijas Republikas Komercreģistrā 2008.gada 19.novembrī ar vieno reģistrācijas Nr. 40103201449.
- 1.2. **Līguma puses** - apdrošināšanas sabiedrība un apdrošinājuma ņēmējs.
- 1.3. **Apdrošinājuma ņēmējs** – juridiska vai fiziska persona, kura noslēdz apdrošinājuma līgumu savā vai citas personas labā.
- 1.4. **Apdrošinātājs** – apdrošināšanas polisē norādītā fiziskā persona, kurai ir apdrošināmā interese.
- 1.5. **Atlīdzības saņēmējs** - apdrošināšanas polisē norādītā fiziskā vai juridiskā persona, kurai paredzēta apdrošināšanas atlīdzības izmaksa, iestājoties apdrošināšanas gadījumam. Ja apdrošināšanas polisē nav norādīts citādi, tiesības saņemt apdrošināšanas atlīdzību, iestājoties apdrošināšanas gadījumam, ir apdrošinātajam.
- 1.6. **Apdrošināšanas pieteikums** – apdrošināšanas sabiedrības noteikts dokuments, kuru apdrošinājuma ņēmējs vai apdrošinātājs iesniedz apdrošināšanas sabiedrībai, lai informētu to par apdrošināšanas objektu, faktiem un apstākļiem, kas nepieciešami apdrošināmā riska novērtēšanai.
- 1.7. **Apdrošināšanas līgums** - apdrošināšanas sabiedrības un apdrošinājuma ņēmēja vienošanās, saskaņā ar kuru apdrošinājuma ņēmējs uzņemas saistības maksāt apdrošināšanas prēmiju līgumā noteiktajā veidā, termiņos un apmērā, kā arī izpildīt citas līgumā noteiktās saistības, bet apdrošināšanas sabiedrība uzņemas saistības, iestājoties apdrošināšanas gadījumam, izmaksāt līgumā norādītajai personai apdrošināšanas atlīdzību vai nodrošināt pakalpojumus atbilstoši apdrošināšanas līgumam.
- 1.8. **Apdrošināšanas polisē** - dokuments, tai skaitā elektronisks dokuments vai elektroniska izdrukā, kas apliecina apdrošināšanas līguma noslēgšanu un ietver apdrošināšanas sabiedrības noteikta parauga apdrošināšanas pieteikumu, ja tāds ir iesniegts, šos apdrošināšanas noteikumus, kā arī visus grozījumus, papildinājumus un pielikumus, par kuriem apdrošināšanas sabiedrība un apdrošinājuma ņēmējs ir vienojušies apdrošināšanas līguma darbības laikā.
- 1.9. **Distances apdrošināšanas līgums** – apdrošināšanas līgums, kas noslēgts izmantojot distances saziņas līdzekļus - pastu, telefonu, faksimilu, internetu, elektronisko pastu vai citus informācijas nosūtīšanas vai pārraidīšanas līdzekļus.
- 1.10. **Apdrošināšanas periods** – apdrošināšanas polisē norādītais apdrošināšanas līguma darbības laiks, kurā apdrošināšanas līgums ir spēkā līdz apdrošināšanas polisē norādītajam datumam.
- 1.11. **Apdrošināšanas prēmija** – apdrošināšanas sabiedrības aprēķinātais un apdrošināšanas polisē noteiktais maksājums par apdrošināšanu.
- 1.12. **Apdrošinājuma summa** – apdrošināšanas polisē noteiktā naudas summa, par kuru ir apdrošināts apdrošināšanas objekts un kas ir maksimālā summa, kuru apdrošināšanas sabiedrība var izmaksāt par zaudējumiem vai bojājumiem, kas nodarīti apdrošināšanas objektam.
- 1.13. **Atbildības limits** – apdrošināšanas sabiedrības maksimālā izmaksājamā naudas summa civiltiesiskās atbildības apdrošināšanā.
- 1.14. **Apdrošināšanas gadījums** - ar apdrošināto risku cēloņsakarīgi saistīts pēkšņs un neparedzēts notikums, kas noticis apdrošināšanas polisē norādītā teritoriālā seguma robežās un apdrošināšanas perioda laikā, un kuram iestājoties paredzēta apdrošināšanas atlīdzības izmaksa atbilstoši apdrošināšanas līgumam.

- 1.15. **Apdrošināšanas atlīdzība** - apdrošinājuma summa, tās daļa vai cita par apdrošināšanas gadījumu izmaksājamā summa, vai nodrošināmie pakalpojumi atbilstoši apdrošināšanas līgumam.
- 1.16. **Pašrisks** – apdrošināšanas polisē norādīta zaudējumu daļa, kas izteikta fiksētā naudas summā vai procentos un kuru, iestājoties apdrošināšanas gadījumam, sedz apdrošinātais vai apdrošinājumaņēmējs.
- 1.17. **Apdrošināmā interese** - interese neciest zaudējumus, iestājoties apdrošinātajam riskam.
- 1.18. **Apdrošinātais risks** – apdrošināšanas polisē paredzētais no apdrošinātā gribas neatkarīgs notikums, kura iestāšanās iespējama nākotnē.
- 1.19. **Teritoriālais segums** – teritorija vai vieta, kurā ir spēkā apdrošināšanas līgums un kura ir norādīta apdrošināšanas polisē. Apdrošināšana nav spēkā ārpus apdrošināšanas polisē norādītās teritorijas vai vietas.
- 1.20. **Terorisms** - jebkuras personas vai personu grupas(u) darbība, kas iekļauj, bet neaprobežojas ar spēka vai vardarbības vai tās draudu lietošanu, vai nu tās rīkojas vienas pašas vai saistībā ar kādu(ām) organizāciju(ām) vai valdību(ām) vai šīs organizācijas(u) vai valdības(u) vārdā un tā ir veikta politisku, reliģisku, ideoloģisku vai līdzīgu mērķu dēļ, iekļaujot nolūku ietekmēt jebkuru valdību un iebiedēt sabiedrību vai jebkuru sabiedrības daļu.
- 1.21. **Force Majeure apstākļi jeb nepārvarama vara** - jebkāds cēlonis, kas neatrodas tās līguma puses kontrolē, kuras saistību izpildījums ir ietekmēts, un kuru ietekmētā puse nevar paredzēt un novērst ar pienācīgu centību vai izmantojot pienācīgus līdzekļus, tai skaitā, bet ne tikai, apdrošināšanas līguma pusēm nelabvēlīgas izmaiņas normatīvajos aktos, terora akti, sacelšanās, streiki, revolūcijas vai citas masu nekārtības, karī, ienaidnieka darbība; apdrošināšanas sabiedrības darbības pārtraukums, kas radies ugunsgrēka, dabas katastrofu, pasta, automātisko datu pārraides iekārtu vai citu elektronisko sakaru līdzekļu darbības traucējumu, elektrības piegādes pārtraukuma dēļ

2. APDROŠINĀŠANAS LĪGUMA NOSLĒGŠANA UN TĀ SPĒKĀ ESAMĪBA

- 2.1. Apdrošināšanas līgums tiek slēgts, pamatojoties uz apdrošināšanas pieteikumu un tajā norādīto informāciju. Līdz rakstiska paziņojuma saņemšanai par apdrošināšanas pieteikumu norādīto ziņu izmaiņām, apdrošināšanas sabiedrība apdrošināšanas pieteikumā norādītās ziņas uzskata par patiesām.
- 2.2. Saņemot apdrošināšanas pieteikumu, apdrošināšanas sabiedrībai ir tiesības atteikties noslēgt apdrošināšanas līgumu, nepaskaidrojot iemeslu.
- 2.3. Apdrošināšanas polise, kas noformēta kā elektronisks dokuments vai elektroniska izdrukā, ir apstiprināta ar VAS "Latvijas Pasts" nodrošinātu laika zīmogu. Laika zīmogs garantē elektroniskā dokumenta autentiskumu un apstiprina If P&C Insurance AS Latvijas filiāle identitāti, un apdrošināšanas polise ir uzskatāma par elektroniski parakstītu. VAS "Latvijas Pasts" nodrošinātais laika zīmogs ietver polises satura identifikatorus, kas aizsargā konkrētās polises saturu. Apdrošinājumaņēmēja paraksta neesamība uz apdrošināšanas polises neietekmē tās spēkā esamību. Apdrošinājumaņēmējs savu piekrišanu apdrošināšanas līguma noslēgšanai izsaka, veicot apdrošināšanas prēmijas samaksu.
- Apdrošināšanas līguma saturs un piemērojamais likums**
- 2.4. Apdrošināšanas polisi veidojošos dokumentus vērtē kā vienotu veselumu. Pretrunu gadījumā prioritāri ir apdrošināšanas polisē norādītie speciālie noteikumi un nosacījumi.
- 2.5. Ja saskaņā ar šiem apdrošināšanas noteikumiem kādam vārdam dots īpašs definējums, tad interpretējot apdrošināšanas līgumu vadās no šī īpašā definējuma.
- 2.6. Apdrošināšanas līgums tiek noslēgts saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem, kurus līguma puses piemēro no apdrošināšanas līguma izrietošo līgumisko attiecību regulēšanai.
- Apdrošināšanas līguma spēkā stāšanās**
- 2.7. Apdrošināšanas līgums stājas spēkā laikā un datumā, kas norādīts apdrošināšanas polisē, ar nosacījumu, ka apdrošināšanas prēmijas maksājums (veicot prēmijas samaksu vairākos maksājumos – pirmais maksājums) veikts apdrošināšanas polisē norādītajā termiņā un apjomā.
- 2.8. Ja apdrošinājumaņēmējs nav samaksājis prēmiju vai tās pirmo daļu līdz polisē norādītajam datumam, tad apdrošināšanas līgums nav spēkā no noslēgšanas brīža.
- 2.9. Ja apdrošināšanas prēmija vai tās pirmā daļa tiek samaksāta pēc apdrošināšanas polisē norādītā datuma, un ja līdz faktiskai samaksas dienai nav iestājies apdrošinātais risks, apdrošināšanas sabiedrība var piekrist apdrošināšanas prēmijas vai tās pirmās daļas nokavētai samaksai. Šādā gadījumā apdrošināšanas līgums stājas spēkā apdrošināšanas polisē norādītajā spēkā stāšanās dienā. Ja apdrošināšanas sabiedrība nepiekrīt apdrošināšanas prēmijas vai tās pirmās daļas nokavētai samaksai, tad apdrošināšanas sabiedrība 10 (desmit) dienu laikā no apdrošināšanas prēmijas vai tās pirmās daļas saņemšanas dienas nosūta apdrošinājumaņēmējam lūgumu paziņot par apdrošināšanas prēmijas vai tās pirmās daļas atmaksas veidu.
- 2.10. Ja apdrošināšanas prēmija vai tās pirmā daļa ir samaksāta pēc apdrošināšanas polisē norādītā datuma, un ja līdz faktiskai samaksas dienai ir iestājies apdrošinātais risks, apdrošināšanas līgums nav spēkā no noslēgšanas brīža.
- 2.11. Ja apdrošināšanas līgums ir noslēgts ar distances saziņas līdzekļu starpniecību:
- 2.11.1. un ja apdrošināšanas periods ir mazāks par vienu mēnesi, tad apdrošinājumaņēmējs nevar izmantot 2004.gada 21.decembra Ministru Kabineta noteikumos Nr.1037 "Noteikumi par distances līgumu par finanšu pakalpojumu sniegšanu" paredzētās atteikuma tiesības;
- 2.11.2. un ja apdrošināšanas periods ir garāks par vienu mēnesi tad apdrošinājumaņēmējs var izmantot atteikuma tiesības, t.i., 14 dienu laikā no apdrošināšanas līguma noslēgšanas dienas apdrošinājumaņēmējs var atkāpties no noslēgtā apdrošināšanas līguma, nosūtot rakstveida atteikumu apdrošināšanas sabiedrībai. Šādā gadījumā apdrošināšanas līgums zaudē spēku apdrošinājumaņēmēja atteikuma nosūtīšanas dienā.
- Apdrošināšanas prēmijas samaksas nosacījumi**
- 2.12. Apdrošināšanas prēmijas vai tās daļu samaksa jāveic ne vēlāk kā apdrošināšanas polisē norādītajos datumos, neatkarīgi no tā, vai ir saņemts rēķins.
- 2.13. Rēķins par prēmijas samaksu tiek pievienots apdrošināšanas līgumam vai tiek nosūtīts atsevišķi. Līguma puses var vienoties par citu rēķinu nosūtīšanas kārtību. Elektroniski sagatavots rēķins ir derīgs bez zīmoga un paraksta. Ja apdrošināšanas līgumā paredzētas vairākas iemaksas, tad par katru iemaksu tiek izsniegts atsevišķs rēķins.
- 2.14. Ja apdrošināšanas prēmijas kārtējā daļa (izņemot pirmo) nav samaksāta apdrošināšanas polisē norādītajos termiņos, apdrošināšanas sabiedrība nosūta apdrošinājumaņēmējam rakstveida paziņojumu ar uzaicinājumu samaksāt attiecīgo apdrošināšanas prēmijas daļu līdz paziņojumā noteiktajam datumam. Ja apdrošinājumaņēmējs nesamaksā attiecīgo apdrošināšanas prēmijas daļu līdz paziņojumā noteiktajam datumam, tad apdrošināšanas līgums uzskatāms par izbeigtu.
- 2.15. Ja prēmija netiek samaksāta paziņojumā norādītajā termiņā un apmērā, apdrošināšanas sabiedrība izbeidz apdrošināšanas līgumu.
- 2.16. Ja apdrošināšanas prēmija tiek maksāta ar pārskaitījumu, tad par samaksas dienu tiek uzskatīts datums, kad nauda tiek ieskaitīta apdrošināšanas sabiedrības vai apdrošināšanas starpnieka, kurš ir pilnvarots apdrošināšanas sabiedrības vārdā iekasēt apdrošināšanas prēmijas un ar kura starpniecību noslēdz attiecīgo apdrošināšanas līgumu, norēķinu kontā.
- Apdrošināšanas līguma spēkā esamība**
- 2.17. Apdrošināšanas līgums ir spēkā apdrošināšanas polisē norādītajā apdrošināšanas periodā un teritorijā.
- 2.18. Iestājoties Force Majeure apstākļiem, Apdrošināšanas sabiedrībai ir tiesības pārtraukt savu darbu līdz Force Majeure apstākļi un sekas, ko tie radījuši, ir novērstas. Apdrošināšanas sabiedrība nav atbildīga par jebkādiem zaudējumiem (piemēram, līgumsodu), kas rastos Force Majeure rezultātā, ja vien šie zaudējumi nav īpaši iekļauti apdrošināšanas segumā.

3. APDROŠINĀJUMA ŅĒMĒJA, APDROŠINĀTĀ PIENĀKUMI

- 3.1. Apdrošināšanas līgumā noteiktie pienākumi un saistības tiek vienlīdz attiecināti gan uz apdrošinājuma ņēmēju, gan apdrošināto, gan kopā ar viņiem dzīvojošiem ģimenes locekļiem, gan personām, kuras lieto apdrošināto īpašumu ar apdrošinājuma ņēmēja vai apdrošinātāja atļauju uz līguma vai citu tiesisku attiecību pamata.
- 3.2. **Apdrošinājuma ņēmēja un apdrošinātā pienākumi, slēdzot apdrošināšanas līgumu:**
- 3.2.1. sniegt apdrošināšanas sabiedrībai precīzu, patiesu un apjoma ziņā pietiekamu apdrošināšanas sabiedrības pieprasīto informāciju par apdrošināšanas objektu;
- 3.2.2. informēt par apstākļiem, kas ir būtiski apdrošināšanas sabiedrībai apdrošinātā riska iestāšanās iespējamības novērtēšanai. Ja apdrošinājuma ņēmējs/apdrošinātais šaubās par kāda apstākļa ietekmes svarīgumu uz apdrošināto risku, viņam jākonsultējas ar apdrošināšanas sabiedrību;
- 3.2.3. sniegt precīzus datus par apdrošināšanas objekta vērtību;
- 3.2.4. informēt apdrošināšanas sabiedrību, ja apdrošināšanas objekts ir apdrošināts arī citā apdrošināšanas sabiedrībā;
- 3.2.5. nodrošināt apdrošināšanas sabiedrībai iespēju veikt apdrošināmā objekta apskati;
- 3.2.6. informēt apdrošināšanas līguma izpildē iesaistītās personas par apdrošināšanas līguma noteikumiem, kā arī izskaidrot tām no apdrošināšanas līguma izrietošās tiesības un pienākumus, īpaši drošības prasības;
- 3.2.7. pēc apdrošināšanas sabiedrības pieprasījuma uzrādīt īpašumtiesību vai citu tiesību uz apdrošināmo objektu apliecināšu dokumentu, apdrošināmā objekta fizisko, tehnisko stāvokli raksturojošus dokumentus (inventarizācijas lieta, nekustamā īpašuma vērtējums u.c.), kā arī personas identifikāciju apliecināšu dokumentu.
- 3.3. **Apdrošinājuma ņēmēja un apdrošinātā pienākumi apdrošināšanas līguma darbības laikā:**
- 3.3.1. nekavējoties, tiklīdz tas ir iespējams, bet ne vēlāk kā 5 (piecu) kalendāro dienu laikā skaitot no dienas, kad apdrošinājuma ņēmējam vai apdrošinātajam kļuva zināms un bija iespēja paziņot par šādām izmaiņām, rakstveidā informēt apdrošināšanas sabiedrību, ja apdrošināšanas perioda laikā ir notikušas izmaiņas attiecībā uz apdrošināšanas objektu, kā arī apdrošināšanas polisē vai pieteikumā norādītajiem faktiem, kā rezultātā mainās apdrošināto risku ietekmējošie faktori, piemēram, mainās apdrošināšanas objekta izmantošanas mērķis, īpašnieks, apdrošināšanas objekts tiek apgrūtināts ar lietu tiesībām (kūļa, hipotēka, u.c.), tiek veikta apdrošināšanas objekta labošana vai atjaunošana, tiek pārtraukta apdrošināšanas objekta izmantošana, u.c.;
- 3.3.2. informēt par citu apdrošināšanas līgumu noslēgšanu attiecībā uz apdrošināšanas objektu;
- 3.3.3. ar savu darbību vai bezdarbību nepalielināt apdrošināto risku;
- 3.3.4. ievērot šajos noteikumos noteiktos drošības noteikumus;
- 3.3.5. likvidēt faktorus, kas palielina risku, nepieciešamības gadījumā veikt attiecīgos pasākumus, saskaņojot tos ar apdrošināšanas sabiedrību.
- 3.4. **Apdrošinājuma ņēmēja un apdrošinātā pienākumi, iestājoties apdrošināšanas gadījumam:**
- 3.4.1. rīkoties Latvijas Republikas normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā un atkarībā no gadījuma rakstura nekavējoties paziņot par to policijai, Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestam vai citai iestādei, kura pilda attiecīgos glābšanas darbus vai izmeklē gadījuma apstākļus;
- 3.4.2. zādžības, laupīšanas vai ļaunprātīgas apdrošināšanas objekta vai tā daļu bojājuma gadījumā iesniegt nozagto vai bojāto sastāvdaļu sarakstu;
- 3.4.3. šķidruma vai tvaika noplūdes gadījumā, ja zaudējumu apmērs pārsniedz LVL 500,00 (pieci simti latu), iesniegt nama apsaimniekotāja sastādītu bojātā īpašuma apskates aktu, kurā norādīts negadījuma cēlonis, un ja iespējams, to parakstījusi persona, kas ir atbildīga par zaudējumiem, vai tajā ir norādīta šī persona;
- 3.4.4. darīt visu, lai samazinātu iespējamus zaudējumus, lai netiktu radīti papildus zaudējumi, kā arī, ja nepieciešams, piedalīties apdrošināšanas gadījuma apstākļu un tā iestāšanās iemeslu noskaidrošanā uz vietas;
- 3.4.5. aizstāvēt apdrošināšanas sabiedrības tiesības, tai skaitā, bet ne tikai, palīdzot noskaidrot iespējamās vainīgās (atbildīgās) personas, negadījuma liecinieku vārdus, adreses un citas ziņas par šīm personām;
- 3.4.6. nekavējoties, tiklīdz tas ir iespējams, bet ne vēlāk kā 3 (trīs) dienu laikā no brīža, kad tas kļuva iespējams, paziņot apdrošināšanas sabiedrībai par apdrošināšanas gadījuma iestāšanos un iesniegt rakstisku atlīdzības pieteikumu, ietverot detalizētu apdrošināšanas gadījuma aprakstu. Rakstisku atlīdzības pieteikumu var iesniegt arī nosūtīt to pa faksu vai e-pastu. Ja objektīvu iemeslu dēļ nav iespējams personīgi iesniegt rakstisku atlīdzības pieteikumu, tad to veic apdrošinājuma ņēmēja vai apdrošinātāja ģimenes locekļi vai pilnvarotā persona;
- 3.4.7. 3 (trīs) darba dienu laikā no rakstiska atlīdzības pieteikuma iesniegšanas apdrošināšanas sabiedrībai bez apdrošināšanas sabiedrības piekrišanas neveikt jebkādas izmaiņas attiecībā uz bojāto lietu vai notikuma vietu, kas varētu ietekmēt zaudējuma iestāšanās cēloņa vai zaudējuma apjoma noteikšanu, izņemot ja tas obligāti nepieciešamas zaudējuma samazināšanas nolūkā vai sabiedrības interesēs;
- 3.4.8. nodrošināt apdrošināšanas sabiedrības pārstāvjiem iespēju apskatīt notikuma vietu un veikt pārbaudes, lai noteiktu zaudējumu rašanās cēloni un apmēru;
- 3.4.9. iesniegt rakstisku zaudējumu apmēra apstiprinājumu, nodrošinot arī citu informāciju un pierādījumus, kas nepieciešami, lai noskaidrotu, vai ir iestājies apdrošinātais risks un lai precizētu tā izraisītos zaudējumus, kā arī dokumentus, kas apliecina apdrošināšanas atlīdzības prasītāja tiesības saņemt apdrošināšanas atlīdzību;
- 3.4.10. uzņemt visas neatliekamās izmaksas, kas radušās saistībā ar apdrošināšanas gadījumu un kas saistītas ar īpašuma glābšanu un darbībām, kas nepieļauj īpašuma tālākus bojājumus.

4. APDROŠINĀŠANAS SABIEDRĪBAS TIESĪBAS UN PIENĀKUMI

- 4.1. Apdrošināšanas sabiedrība, noslēdzot apdrošināšanas līgumu, izskaidro apdrošināšanas līguma noteikumus, apdrošinājuma ņēmēja un apdrošinātāja tiesības un pienākumus.
- 4.2. Ja apdrošināšanas līguma darbības laikā apdrošināšanas sabiedrība maina nosaukumu vai juridisko adresi, apdrošināšanas sabiedrība par to informē apdrošinājuma ņēmēju, publicējot šo informāciju savā interneta mājas lapā vai masu informācijas līdzekļos.
- 4.3. Tiklīdz tas ir iespējams, bet ne vēlāk kā 3 (trīs) darba dienu laikā no rakstiska pieteikuma par apdrošināšanas gadījumu saņemšanas, apdrošināšanas sabiedrība nosūta savu ekspertu notikuma vietas apskatei, notikuma vietas stāvokļa fiksēšanai (fotografēšanai, mērījumu veikšanai). Pēc apdrošināšanas sabiedrības ieskatiem var neveikt eksperta apskati, par to informējot apdrošinājuma ņēmēju vai apdrošināto.
- 4.4. Apdrošināšanas sabiedrības veiktā pārbaude, eksperta novērtējums, remontdarbu veicēja nozīmēšana vai citas darbības nav uzskatāmas par pierādījumiem, ka apdrošināšanas sabiedrība ir pieņēmusi lēmumu par apdrošināšanas atlīdzības izmaksu.
- 4.5. Saņemot rakstisku pieteikumu un visus nepieciešamos dokumentus par apdrošināšanas gadījuma iestāšanos, šajos noteikumos paredzētajā kārtībā pieņem lēmumu par apdrošināšanas atlīdzības izmaksāšanu, samazināšanu vai atteikšanu un par to rakstiski paziņot apdrošinājuma ņēmējam vai apdrošinātajam, norādot iemeslu un pamatojumu apdrošināšanas atlīdzības samazināšanai vai atteikšanai.
- 4.6. Apdrošināšanas perioda laikā, vajadzības gadījumā, veikt apdrošināšanas objekta apskati un, ja nepieciešams, iespējamo risku samazināšanai rakstveidā noteikt papildus drošības noteikumus, kas ir saistoši apdrošinājuma ņēmējam un apdrošinātajam.

5. PAZIŅOŠANAS KĀRTĪBA

- 5.1. Gadījumos, kad apdrošināšanas līgumā vai likumā ir noteikts apdrošinājumaņēmēja vai apdrošinātā paziņošanas pienākums, attiecīgais paziņojums jāiesniedz rakstiskā veidā, nosūtot to uz apdrošinātāja adresi, kas norādīta apdrošināšanas polisē, izņemot, ja šajos noteikumos ir noteikta cita paziņošanas kārtība.
- 5.2. Apdrošināšanas sabiedrība paziņojumus, apdrošināšanas polisi un citus ar apdrošināšanas līgumu saistītus dokumentus nosūta uz apdrošināšanas polisē norādīto apdrošinājumaņēmēja vai apdrošinātā adresi.

6. APDROŠINĀŠANAS LĪGUMA PIRMSTERMIŅA IZBEIĢŠANA UN APDROŠINĀŠANAS PRĒMIJAS ATMAKSĀŠANA

Apdrošināšanas līguma pirmstermiņa izbeigšana

- 6.1. Apdrošinājumaņēmējs var izbeigt apdrošināšanas līgumu pirms apdrošināšanas polisē noteiktā apdrošināšanas perioda beigu termiņa, iesniedzot pieteikumu apdrošināšanas sabiedrībai vismaz 15 (piecpadsmit) dienas pirms vēlām līguma pārtraukšanas datuma.
- 6.2. Apdrošināšanas sabiedrība, nosūtot apdrošinājumaņēmējam paziņojumu 15 (piecpadsmit) dienas iepriekš, var izbeigt apdrošināšanas līgumu pirms apdrošināšanas polisē noteiktā termiņa, ja:
 - 6.2.1. apdrošinātā riska iestāšanās iespējamība ir ievērojami palielinājusies, un apdrošināšanas sabiedrība var pierādīt, ka tā, zinot par šo palielināšanos, apdrošināšanas līgumu nebūtu slēgusi;
 - 6.2.2. veikta apdrošināšanas atlīdzības izmaksa;
 - 6.2.3. apdrošinājumaņēmējs, slēdzot apdrošināšanas līgumu, ar vieglu neuzmanību (Civillikuma 1646.pants) sniedzis nepilnīgus vai nepatiesus datus par riska apstākļiem, un apdrošināšanas līguma puses nav vienojušās par apdrošināšanas līguma grozījumiem;
 - 6.2.4. citos normatīvajos aktos paredzētajos gadījumos.
- 6.3. Apdrošināšanas līgums izbeidzas, ja:
 - 6.3.1. apdrošinātā fiziskā persona ir mirusi un viņai nav mantinieku;
 - 6.3.2. apdrošināmā interese pārstāj pastāvēt;
 - 6.3.3. apdrošināšanas sabiedrība pilnībā izpildījusi savas saistības;
 - 6.3.4. citos normatīvajos aktos paredzētajos gadījumos.
- 6.4. Apdrošināšanas līgums beidzas tūlīt pēc kustama īpašuma īpašnieka maiņas, bet nekustama īpašuma īpašnieka maiņas gadījumā vienu mēnesi pēc īpašnieka maiņas. Tas neattiecas uz gadījumu, kad apdrošināšanas objekta nomnieks ar izpirkšanas tiesībām kļūst par tā īpašnieku vai kad mainās apdrošināšanas objekta īpašnieks mantošanas rezultātā.
- 6.5. Ja apdrošinātais risks iestājas apdrošinātā, apdrošinājumaņēmēja vai atlīdzības saņēmēja ļauna nolūka dēļ, apdrošināšanas līgums uzskatāms par izbeigtu no minēto faktu konstatēšanas brīža. Šajā gadījumā apdrošināšanas sabiedrība neizmaksā apdrošināšanas atlīdzību un neatmaksāt neizmanto to prēmijas daļu.
Apdrošināšanas prēmijas atmaksāšana
- 6.6. Ja apdrošināšanas līgums tiek izbeigts pirms apdrošināšanas polisē noteiktā apdrošināšanas perioda beigu termiņa, tad apdrošināšanas sabiedrība atmaksā apdrošināšanas prēmijas daļu, kas attiecas uz atlikušo apdrošināšanas periodu un atlikušajam apdrošināšanas saistībām, ieturot līdz 25% (divdesmit pieci %) no apdrošināšanas prēmijas par visu apdrošināšanas periodu, lai segtu ar apdrošināšanas līguma noslēgšanu saistītās pierādāmās administratīvās izmaksas.
- 6.7. Ja apdrošināšanas līgums noslēgts ar distances līdzekļu starpniecību un ja apdrošinājumaņēmējs izmanto šo noteikumu 2.11.2.punktā noteiktās atteikuma tiesības, tad apdrošināšanas sabiedrība ne vēlāk kā 30 dienu laikā no atteikuma saņemšanas atmaksā apdrošinājumaņēmējam apdrošināšanas prēmijas daļu, kuru nosaka, atskaitot no iemaksātās apdrošināšanas prēmijas daļu par apdrošināšanas līguma darbības izbeigušos periodu.
- 6.8. Ja apdrošināšanas līgums noslēgts ar distances saziņas līdzekļu starpniecību, tad saskaņā ar šiem apdrošināšanas noteikumiem atmaksājama apdrošināšanas prēmija tiek atmaksāta bezskaidras naudas veidā uz kartes, ar kuru tika veikts darījums, kontu. Gadījumā, ja atmaksas summa nepārsniedz EUR 100,- (viens simts eiro) vai tai ekvivalentu summu citā valūtā un par summas atmaksu nepastāv strīds, apdrošināšanas sabiedrība var veikt atmaksu bezskaidras naudas veidā uz kontu, kas ir norādīts apdrošinājumaņēmēja rakstiskā iesniegumā par apdrošināšanas līguma izbeigšanu.
- 6.9. Apdrošināšanas prēmija netiek atmaksāta, ja: apdrošināšanas līgums tiek izbeigts pēc apdrošināšanas gadījuma iestāšanās, ir iesniegts zaudējumu atlīdzības pieteikums un apdrošināšanas sabiedrība ir noteikusi apdrošināšanas gadījuma izraisīto zaudējumu apmēru, pieņēmusi lēmumu par atlīdzības izmaksu vai ir izmaksāta apdrošināšanas atlīdzība.
- 6.10. Apdrošināšanas līgums tiek izbeigts pirms apdrošināšanas perioda beigu termiņa, neatmaksājot apdrošināšanas prēmiju:
 - 6.10.1. ja apdrošinājumaņēmēja, vai apdrošinātā ļauns nolūks (Civillikuma 1641. pants) vai rupja neuzmanība (Civillikuma 1645. pants) ir bijusi par pamatu apdrošināšanas sabiedrības maldināšanai par apstākļiem, kas tai jāzina apdrošinātā riska iestāšanās iespējamības novērtēšanai;
 - 6.10.2. ja apdrošināšanas līgums noslēgts bez apdrošināmās intereses ar apdrošinājumaņēmēja ļaunu nolūku vai rupju neuzmanību;
 - 6.10.3. ja apdrošināšanas līguma spēkā stāšanās brīdī apdrošinātā riska iestāšanās iespējamība nepastāv vai apdrošinātais risks jau ir iestājies un apdrošinājumaņēmējs ir slēdzis apdrošināšanas līgumu ar ļaunu nolūku vai pieļāvis rupju neuzmanību;
 - 6.10.4. virsapdrošināšanas gadījumā attiecībā uz tiem apdrošināšanas līgumiem, kuri noslēgti ar apdrošinājumaņēmēja ļaunu nolūku vai rupjas neuzmanības dēļ.

7. VISPĀRĒJIE IZŅĒMUMI

- 7.1. **Apdrošināšanas sabiedrība neatlīdzina zaudējumus vai bojājumus, ja tie iestājušies:**
 - 7.1.1. kara, invāzijas vai karam līdzīgas darbības (neatkarīgi no tā vai karš pieteikts vai nē), pilsoņu kara, sacelšanās rezultātā;
 - 7.1.2. lokautu, nemieru, sacelšanās, dumpju, streiku, pretošanās kustību, revolūcijas, militāra vai cita apvērsuma, komandantstundas noteikšanas, aplenkuma vai citu gadījumu, kuriem seko aplenkums vai komandantstundas noteikšana, rezultātā;
 - 7.1.3. konfiskācijas, atsavināšanas valsts vajadzībām, kā arī īpašuma iznīcināšanas rezultātā, ja to sankcionējušas valsts varas iestādes;
 - 7.1.4. terorisma rezultātā;
 - 7.1.5. kodolsprādziena, radiācijas, radioaktīvā piesārņojuma, jonizējošā starojuma rezultātā;
 - 7.1.6. vides piesārņošanas, piegrižošanas, saindēšanas rezultātā;
 - 7.1.7. azbesta, azbesta produktu, putekļu, sodrēju, kvēpu, izmaiņu gaisa temperatūrā vai mitrumā, izžūšanas vai izkalšanas, iztvaikošanas vai izgarošanas, sarukšanas vai izstiepšanās, korozijas, nodiluma, nolietojuma, zemes virsmas nosēšanās vai kustības, ēku, būvju plaisāšanas, ēku, būvju pamatu nosēšanās vai iegrimšanas un citu ilgstošu procesu rezultātā;
 - 7.1.8. apdrošināšanas objekta, tā daļu vai aprikojuma konstrukcijas kļūdas, sagatavošanas trūkuma, izgatavošanas materiāla vai vielas neatbilstības, nepilnīgas vai nepareizas apdrošināšanas objekta uzturēšanas vai lietošanas rezultātā;
 - 7.1.9. sausās vai mitrās puves, pūšanas, pelējuma, apaugšanas ar piepi vai pelējumu, piepes, smakas izdalīšanās, sēnīšu vai baktēriju iedarbības dēļ;
 - 7.1.10. insektu, tārpu, grauzēju, putnu vai savvaļas dzīvnieku iedarbības dēļ;
 - 7.1.11. jebkādu gruntsūdeņu līmeņa izmaiņu vai ietekmes rezultātā;
 - 7.1.12. plūdu, tai skaitā, vētras izraisītu plūdu, paisuma, augsta ūdens līmeņa, vijņu, ledus kustības rezultātā;
 - 7.1.13. normatīvo aktu, būvnormatīvu, tehniskās ekspluatācijas vai ugunsdrošības noteikumu tīša pārkāpuma rezultātā;

- 7.1.14. no negūtās peļņas un citiem finansiāla rakstura zaudējumiem, kaut arī tam par iemeslu ir bijis apdrošināšanas gadījums;
- 7.1.15. no nesavlaicīgām piegādēm, līgumsaistību neizpildes, līgumsodiem, kaut arī tam par iemeslu ir bijis apdrošināšanas gadījums;
- 7.1.16. apdrošināšanas objekta būvniecības, rekonstrukcijas vai remontdarbu, kuru veikšanai normatīvajos aktos paredzētajā kārtībā nepieciešams saņemt būvatļauju, rezultātā;
- 7.1.17. ēkām, kurās nav pabeigti būvdarbi, un iedzīvei, kas tajās atrodas, ja vien apdrošināšanas polisē nav norādīts savādāk. Šis izņēmums neattiecas uz civiltiesiskās atbildības apdrošināšanu;
- 7.1.18. iekārtu montāžas, demontāžas, izmēģināšanas vai testēšanas rezultātā;
- 7.1.19. tādu energonesēju, kā elektrība, gāze, ūdens, tvaika, siltuma vai cita faktora pārtraukuma rezultātā;
- 7.1.20. šķidruma, gāzes vai enerģijas zuduma vai paaugstināta patēriņa rezultātā;
- 7.1.21. apdrošinājuma ņēmēja, apdrošinātā, kopā ar viņiem dzīvojošu ģimenes locekļu vai personu, kuras lieto apdrošināto īpašumu ar apdrošinājuma ņēmēja vai apdrošinātā atļauju uz līguma vai cita tiesisku attiecību pamata, pretlikumīgas darbības, ļauna nolūka vai rupjas neuzmanības rezultātā;
- 7.2. **Apdrošināšanas sabiedrība neatlīdzina zaudējumus, ja:**
 - 7.2.1. zaudējumi jāatlīdzina vai tos atlīdzinājusī trešā puse labprātīgi vai pēc tiesas lēmuma, ar likumu noteiktā apdrošināšana vai uz cita apdrošināšanas līguma pamata;
 - 7.2.2. zaudējumi jāatlīdzina saskaņā ar ražotāja, piegādātāja vai citu garantiju;
- 7.3. Apdrošināšanas sabiedrība var samazināt vai atteikties izmaksāt apdrošināšanas atlīdzību, ja apdrošinājuma ņēmējs, apdrošinātais, kopā ar viņiem dzīvojoši ģimenes locekļi vai personas, kuras lieto apdrošināto īpašumu ar apdrošinājuma ņēmēja vai apdrošinātā atļauju uz līguma vai cita tiesisku attiecību pamata, ir izraisījuši apdrošināšanas gadījumu psihotropo, toksisko vai citu apreibinošu vielu iespaidā, ja tas ietekmē apdrošināšanas gadījumu, tā raksturu vai apjomu.
- 7.4. **Tūkstošgades izņēmums.** Apdrošināšanas sabiedrība neatlīdzina zaudējumus, kurus tieši vai netieši, kopumā vai daļēji ir izraisījis:
 - 7.4.1. datuma nozīmība iekārtu vai sistēmu funkcionēšanā;
 - 7.4.2. iekārtu vai sistēmu monitorings vai konsultācijas par datuma ietekmi uz to funkcionēšanu;
 - 7.4.3. aprīkojuma, sistēmu vai to kombinācijas funkcionēšanai nozīmīga datuma uzraudzība, apstiprināšana, lēmuma pieņemšana, apliecināšana vai līdzīga darbība.
- 7.5. Tūkstošgades izņēmums attiecas uz visiem datumiem, neatkarīgi no tā, vai tie ir saistīti ar pāreju uz jauno gadu tūkstošgadi, vai jebkuru citu laiku.
- 7.6. Jēdziens "datums" ietver jebkuras kalendāras sistēmas laika norādes informācijas, koda vai signāla veidā iekārtās vai sistēmās vai procesu kontrolē.
- 7.7. Jēdziens "aprīkojums" apzīmē jebkuru mehānismu, produktu vai jebkādu citu fizisku objektu vai objektu grupu, īpašuma vai tā daļu veidā, ietverot, bet neaprobežojoties ar datoru aparātūru, programmu nodrošinājumu vai iestrādātām elektroniskām sastāvdaļām (ietverot mikroprocesorus un mikroshēmas).
- 7.8. Jēdziens "sistēma" apzīmē jebkuru informāciju, instrukciju vai to kopumu un jebkuru informāciju un instrukciju nesēju starpposmu, kā datoru, papīru vai staru, viļņu, fiziskas ietekmes, ķīmisku procesu vai citā materiālā vai nemateriālā veidā.

8. APDROŠINĀŠANAS ATLĪDZĪBA, PAŠRISKS UN ATSKAITĪJUMI

- 8.1. Apdrošināšanas atlīdzību aprēķina, atskaitot apdrošināšanas polisē norādīto pašrisku no zaudējumu summas daļas, kura saskaņā ar apdrošināšanas līgumu ir jāatlīdzina apdrošināšanas sabiedrībai.
- 8.2. Apdrošināšanas polisē ir norādīts pašriskā apmērs katram apdrošināšanas gadījumam.
- 8.3. Ja viena apdrošināšanas gadījuma rezultātā ir bojāti vairāki apdrošināšanas objekti vai ja apdrošināšanas gadījumu izraisījuši vairāki vienlaikus iestājušies apdrošinātie riski, aprēķinot apdrošināšanas atlīdzību, tiek piemērots lielākais pašrisks no apdrošināšanas polisē norādītajiem.
- 8.4. Ja apdrošinājuma ņēmējs vai apdrošinātais atgūst īpašumu, par kuru ir izmaksāta apdrošināšanas atlīdzība, apdrošinājuma ņēmēja vai apdrošinātā pienākums ir atmaksāt apdrošināšanas sabiedrībai saņemto apdrošināšanas atlīdzību tādā apmērā, kas atbilst atgūtā īpašuma vērtībai, 30 (trīsdesmit) dienu laikā no īpašuma atgūšanas dienas.
- 8.5. Apdrošinātā pienākums ir atmaksāt saņemto apdrošināšanas atlīdzību vai tās daļu apdrošinātājam, ja pēc apdrošināšanas atlīdzības izmaksas ir konstatēti fakti, kas pierāda, ka izmaksātā apdrošināšanas atlīdzība vai kāda tās daļa ir bijusi nepamatota.
- 8.6. Apdrošināšanas sabiedrība ir tiesīga, izmaksājot apdrošināšanas atlīdzību, prasīt bojāgājušā īpašuma atlieku vai aizstātā īpašuma nodošanu, kā arī ar īpašumu, kas pretlikumīgi atstājis tiesīgās personas valdījumu, saistīto prasījuma tiesību nodošanu apdrošinātājam. Līdz augstāk minētā īpašuma vai īpašuma prasības tiesību nodošanai apdrošinātājam, apdrošināšanas sabiedrība ir tiesīga apturēt apdrošināšanas atlīdzības izmaksu vai samazināt apdrošināšanas atlīdzību par minētā īpašuma vērtību.
- 8.7. Ja apdrošinājuma ņēmējs pārkāpj no apdrošināšanas līguma izrietošu pienākumu (t.sk., izziņu iesniegšanas pienākumu) un ja šis pārkāpums ir ietekmējis zaudējuma iestāšanos vai apjomu, vai apdrošināšanas sabiedrības saistību izpildes vai apjoma noteikšanu, apdrošināšanas sabiedrība ir tiesīga:
 - 8.7.1. samazināt apdrošināšanas atlīdzību līdz 50% (piecdesmit %), ja apdrošinājuma ņēmējs vai apdrošinātais pielāvis vieglu neuzmanību;
 - 8.7.2. atteikties izmaksāt apdrošināšanas atlīdzību, ja apdrošinājuma ņēmējs vai apdrošinātais rīkojies ļaunā nolūkā vai pielāvis rupju neuzmanību.
- 8.8. Ja pastāv strīds par apdrošināšanas atlīdzības apmēru, apdrošināšanas sabiedrībai jebkurā gadījumā jāizmaksā tā apdrošināšanas atlīdzības daļa, kuru apdrošināšanas sabiedrība uzskata par pamatotu un pierādītu ar iesniegtajiem dokumentiem.
- 8.9. Ja līdz brīdim, kad tiek veikta apdrošināšanas atlīdzības izmaksa, apdrošinājuma ņēmējs nav samaksājis visu apdrošināšanas prēmiju, tad apdrošināšanas sabiedrība ir tiesīga ieturēt vai pieprasīt samaksāt nesāņemto apdrošināšanas prēmijas daļu neatkarīgi no tā, vai ir iestājies apdrošināšanas prēmijas samaksas termiņš. Apdrošināšanas sabiedrībai šādas tiesības ir arī tādā gadījumā, ja apdrošināšanas atlīdzība tiek izmaksāta citai personai, nevis apdrošinājuma ņēmējam.

9. LĒMUMS PAR APDROŠINĀŠANAS ATLĪDZĪBAS IZMAKSU UN TĀS IZMAKSAS TERMIŅŠ

- 9.1. Saņemot visus nepieciešamos dokumentus (rakstisku atlīdzības pieteikumu, attiecīgo valsts institūciju apstiprinājumu, zaudējumu apmēru apstiprinošos dokumentus, izziņas, pilnvaras u.c. nepieciešamos dokumentus) apdrošināšanas atlīdzības prasības izskatīšanai, apdrošināšanas sabiedrībai jāpieņem lēmums par to, vai notikušais negadījums klasificējams kā apdrošināšanas gadījums un kādā apmērā un jāpieņem lēmums par apdrošināšanas atlīdzības izmaksu vai atteikumu izmaksāt atlīdzību 10 (desmit) darba dienu laikā no nepieciešamo dokumentu saņemšanas brīža.
- 9.2. Apdrošināšanas sabiedrība veic apdrošināšanas atlīdzības izmaksu vai nosūta paziņojumu par lēmumu atteikt apdrošināšanas atlīdzības izmaksu 10 (desmit) darba dienu laikā no lēmuma pieņemšanas dienas.
- 9.3. Ja apdrošināšanas sabiedrības saistību izpilde vai tās apjoms ir atkarīgs no tādiem apstākļiem, kuri konstatējami civilas, kriminālas vai administratīvas lietas vai administratīva tiesību pārkāpuma (nodarījuma) lietas tiesvedībā, apdrošināšanas sabiedrība ir tiesīga pieņemt lēmumu par apdrošināšanas atlīdzības izmaksāšanu vai atteikumu pēc tiesvedības apturēšanas, izbeigšanas vai tiesas vai attiecīgas amatpersonas lēmuma stāšanās spēkā.
- 9.4. Ja apdrošināšanas atlīdzības izmaksa tiek aizkavēta apdrošināšanas sabiedrības vainas dēļ, tad apdrošināšanas sabiedrībai ir jāmaksā līgumsods 0,1% (nulle komats viens %) apmērā no neizmaksātās atlīdzības summas par katru nokavēto darba dienu, taču kopējā līgumsoda summa nedrīkst pārsniegt 10% (desmit %) no neizmaksātās apdrošināšanas atlīdzības summas.

10. VAIRĀKĀRTĪGĀ APDROŠINĀŠANA

- 10.1. Ja viens un tas pats apdrošināšanas objekts ir apdrošināts pie vairākām apdrošināšanas sabiedrībām, katra apdrošināšanas sabiedrība atlīdzina zaudējumus proporcionāli tās noslēgtā apdrošināšanas līguma apdrošinājuma summai. Kopējā apdrošināšanas atlīdzību summa nedrīkst pārsniegt apdrošināšanas objekta vērtību tieši pirms apdrošināšanas gadījuma.
- 10.2. Ja civiltiesiskās atbildības apdrošināšanā viena un tā pati persona ir apdrošinājusi savu atbildību pie vairākām apdrošināšanas sabiedrībām, katra apdrošināšanas sabiedrība atlīdzina zaudējumus proporcionāli apdrošināšanas polisē norādītajam atbildības limitam.

11. KONFIDENCIĀLA INFORMĀCIJA UN PERSONAS DATU IZMANTOŠANA

- 11.1. Apdrošināšanas sabiedrība un apdrošinājumaņēmējs/apdrošinātais garantē informācijas konfidencialitāti par otru apdrošināšanas līguma pusi vai trešo pusi, par kuru informācija kļūst zināma saistībā ar apdrošināšanas līguma noslēgšanu un izpildi, izņemot, ja šāda informācija jāsniedz valsts vai pašvaldības iestādēm normatīvajos aktos paredzētajos gadījumos.
- 11.2. Apdrošinājumaņēmēja vai apdrošinātais piekrīt savu personas datu, tajā skaitā sensitīvo, t.i., personas veselības stāvokli, rasi, politisko piederību u. tml. raksturojošo datu uzglabāšanai apdrošināšanas sabiedrības datu bāzēs un to apstrādei.
- 11.3. Apdrošināšanas sabiedrībai ir tiesības izmantot iepriekšminēto informāciju apdrošināšanas darbībā, tirgus izpētes un reklāmas nolūkos, kā arī nodot to saviem darbiniekiem, speciālistiem, ekspertiem, līdzapdrošinātājiem, pārāpdrošinātājiem, citiem I f un Sampo grupas uzņēmumiem, glabāt to apdrošināšanas sabiedrības datu bāzē.

12. STRĪDU IZSKATĪŠANA UN TIRGUS UZRAUDZĪBA

- 12.1. Visi paziņojumi, iesniegumi, prasības un pieteikumi attiecībā uz apdrošināšanas līgumu, apdrošināšanas gadījuma iestāšanos un zaudējumu atlīdzināšanu ir jāiesniedz rakstiskā formā.
- 12.2. Apdrošinājumaņēmēja vai apdrošinātais sūdzības vai pretenzijas, kas iesniegtas rakstiski, apdrošināšanas sabiedrība izskata un sniedz rakstisku atbildi 15 (piecpadsmit) dienu laikā no sūdzības vai pretenzijas saņemšanas dienas.
- 12.3. Strīdi attiecībā uz apdrošināšanas līgumu jārisina sarunu ceļā starp apdrošināšanas sabiedrību, apdrošinājumaņēmēju un apdrošināto, vai arī tiek veikta ekspertīze pēc vienas puses pieprasījuma. Katrai no pusēm jāsedz izmaksas par tās pasūtīto ekspertīzi. Ja netiek panākta vienošanās, strīds jāizskata saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem.
- 12.4. Apdrošināšanas tirgus uzraudzību Latvijas Republikā veic Finanšu un Kapitāla tirgus komisija, adrese: Kungu iela 1, Rīga.

13. REGRESA TIESĪBAS

- 13.1. Apdrošināšanas sabiedrība, izmaksājot apdrošināšanas atlīdzību, izmaksātās summas apmērā pārņem prasības tiesības pret personu, kas ir atbildīga par zaudējumiem, izņemot civiltiesiskās atbildības apdrošināšanā.

II. ĪPAŠUMA APDROŠINĀŠANA

Šo apdrošināšanas noteikumu sadaļu piemēro īpašuma apdrošināšanai kopā ar sadaļu I. Vispārējie noteikumi.

14. ĪPAŠUMA APDROŠINĀŠANAS SADAĻĀ LIETOTIE TERMINI

- 14.1. **Apdrošināšanas objekts** ir apdrošināšanas polisē norādītais nekustamais vai kustamais īpašums.
- 14.2. **Atjaunošanas vērtība** – nepieciešamie minimālie izdevumi apdrošināšanas objekta atjaunošanai līdzvērtīgā kvalitātē un apjomā, kāda tā bija tieši pirms apdrošināšanas gadījuma iestāšanās.
- 14.3. **Iedzīves iegādes vērtība** - minimālā naudas summa, kāda nepieciešama jauna tā paša veida un cenu klases iedzīves priekšmeta iegādei.
- 14.4. **Faktiskā vērtība** - apdrošināšanas objekta atjaunošanas vērtība vai iedzīves iegādes vērtība, no kuras atņemts nolietojums procentu izteiksmē. Nolietojums ir īpašuma, atsevišķu tā konstruktīvo elementu vai detaļu vērtības samazināšanās tā lietošanas, vecuma, samazināto izmantošanas iespēju vai citu līdzīgu apstākļu dēļ.
- 14.5. **Tirgus vērtība** - ir novērtējuma dienā noteiktā naudas summa, par kādu īpašumam būtu jāpāriet no viena īpašnieka pie otra komerciāla darījuma rezultātā starp labprātīgu pārdevēju un labprātīgu pircēju, pieņemot, ka katra no pusēm rīkojas kompetēti un bez piespiešanas, iepriekš apzinot īpašuma reālo vērtību tirgū konkrētajā brīdī.
- 14.6. **Atlīdzināmie zaudējumi** ir apdrošināšanas gadījuma rezultātā radušies tieši mantiski zaudējumi, un kurus saskaņā ar šiem apdrošināšanas noteikumiem jāatlīdzina apdrošināšanas sabiedrībai.
- 14.7. **Glābšanas izmaksas** - saprātīgas un pamatotas, pierādāmas izmaksas, kas radušās ierobežojot iestājušos apdrošināšanas gadījumu, tā sekas vai novēršot iespējamos turpmākos zaudējumus. Glābšanas izmaksas nedrīkst pārsniegt atlīdzināmo zaudējumu apmēru. Jebkurā gadījumā kopējā apdrošināšanas atlīdzība par apdrošināšanas gadījumu, ietverot glābšanas izmaksas, nevar pārsniegt apdrošināšanas objekta apdrošinājuma summu.
- 14.8. **Drupu aizvākšanas izmaksas** - izmaksas, kas radušās drupu aizvākšanas un transportēšanas rezultātā. Drupu aizvākšanas izmaksas ir ierobežotas 10% (desmit %) apjomā no atlīdzinājumiem zaudējumiem. Jebkurā gadījumā kopējā apdrošināšanas atlīdzība par apdrošināšanas gadījumu, ietverot drupu aizvākšanas izmaksas, nevar pārsniegt apdrošināšanas objekta apdrošinājuma summu.
- 14.9. **Ēka** - dzīvojamā vai nedzīvojamā ēka, kas ir pabeigta celtnē ar sienām un jumtu, kura atrodas pastāvīgā saskarsmē ar zemi un kuras iekšējās telpas platība ir vismaz 4 m² (četri kvadrātmetri).
- 14.10. **Dzīvoklis** - daudzdzīvokļu mājā esoša no pārējās mājas daļas nošķirta telpa, kas kā dzīvoklis vai mākslinieka darbnīca ir iezīmēta mājas inventarizācijas plānā.
- 14.11. **Administratīvā teritorija** - LR normatīvajos aktos noteiktā mazākā Latvijas teritorijas iedalījuma vienība.

15. APDROŠINĀŠANAS OBJEKTS

Ēka un dzīvoklis:

- 15.1. Apdrošinot ēkas, apdrošināšanas objekts ir ēkas konstrukcijas un konstruktīvie elementi, kas ir ēkas būtiskas sastāvdaļas, t.i., iekšējās starpsienas, starpstāvu pārsegumi, logi, durvis, kāpnes, ēkas ārējā apdare, kanalizācijas, apkures, ventilācijas un gaisa kondicionēšanas sistēmas, dūmvadi, elektrības vadi un iekārtas, kas saistītas ar ēkas ekspluatāciju (krāsnis, kamīni, apkures katli).
- 15.2. Ja ir apdrošināta ēka, apdrošinātais ir arī uz viena zemes gabala ar ēku esošās, ar zemi stacionāri savienotās palīgbūves (piemēram, nožogojumi, karoga masts, pagalma apgaismes ķermeņi, akas virszemes konstrukcijas, nojumes u.c.), kas paredzēti komforta nodrošināšanai vai saimnieciskajai nepieciešamībai.
- 15.3. Ja tiek apdrošināta kopīpašumā vai dzīvokļu īpašumos sadalītas dzīvojamās ēkas daļa, kas ir rindu/ dvīņu mājas bokss, tā konstrukcijas un konstruktīvie elementi, t.i., iekšējās starpsienas, ēkas ārējā apdare, starpstāvu pārsegumi, logi, durvis, kāpnes, ir apdrošināti līdz blakus esošā boksa iekšējai apdarei.
- 15.4. Apdrošinot dzīvokli, apdrošināšanas objekts ir dzīvokļa sienas un konstruktīvie elementi, kas ir šo telpu būtiskas sastāvdaļa, t.i., iekšējās starpsienas, starpstāvu pārsegumi, logi, durvis, šajās telpās esošās kāpnes, kanalizācijas, apkures, ventilācijas un gaisa kondicionēšanas sistēmas, dūmvadi, elektrības vadi un iekārtas, kas saistītas ar telpu ekspluatāciju (krāsnis, kamīni, apkures katli).
- 15.5. Apdrošinot rindu/dvīņu mājas boksu vai dzīvokli, apdrošināta ir tikai tā kanalizācijas, apkures, ventilācijas un gaisa kondicionēšanas sistēmu un elektrības vadu daļa un ar telpu ekspluatāciju saistītās iekārtas (krāsnis, kamīni, apkures katli), kas atrodas dzīvokļa vai

- rindu/dvīņu mājas boksa īpašnieka vienpersoniskā īpašumā un sākot no dzīvokļa vai rindu/dvīņu mājas boksa pievienojuma vai ievada, ko ierobežo siena, grīda vai griesti.
- 15.6. Apdrošinot dzīvokli, nav apdrošinātas kopīpašumā esošās daudzdzīvokļu ēkas daļas, piemēram, jumts, bēniņi, kāpņu telpa, u.c., taču ja ir apdrošināts dzīvoklis mansardā, apdrošināta ir jumta daļa, kas ir šī dzīvokļa konstruktīvais elements.
- 15.7. Apdrošinot ēku vai dzīvokli, nav apdrošinātas:
- 15.7.1. ārpus ēkas atrodošās strūklakas, baseini, kanalizācijas, apkures, ventilācijas un gaisa kondicionēšanas sistēmas, kanalizācijas akas, tilpnes, drenāžas, apkures u.c. cauruļvadi, elektrolīnijas, kabeli u.c.;
 - 15.7.2. īpašums, kas nav ēkas vai dzīvokļa būtiskā daļa (piemēram, mēbeles, virtuves mēbeles, pārvietojamas plītis, saldētavas, veļas mašīnas, paklāji, gaismas ķermeņi, pārvietojami sildītāji, antenas, reklāmas izkārtnes);
 - 15.7.3. dabiskās vai mākslīgās ūdenstilpnes, tām piederošās būves, piemēram, tilti, rampas, moli u.c.;
 - 15.7.4. skulptūras, sporta spēļu laukumi, ceļi un takas (piemēram, gājēju, braucamie un velosipēdistu ceļi un takas, automašīnu stāvvietas, pagalmi);
 - 15.7.5. augsne, ūdens (t.sk., akas un to urbumi) un augi;
 - 15.7.6. jebkāda veida siltumnīcas un lecektis.
- Iekšējā apdare:**
- 15.8. Apdrošinot iekšējo apdari, apdrošināšanas objekts ir dzīvojamās vai nedzīvojamās ēkas telpas daļa, ko iespējams mainīt vai novākt, nebojājot ēkas būtiskās sastāvdaļas, t.i., sienas, iekšējās starpsienas, starpstāvu pārsegumus, un kuru novākšana vai mainīšana neaizskar citu īpašnieku tiesības un nemaina ēkas ārējo izskatu, tai skaitā, bet ne tikai:
- 15.8.1. grīdas, griestu un sienu seguma materiāli;
 - 15.8.2. sakaru sistēmu vadi;
 - 15.8.3. santehnika.
- Iekšējā apdare ir apdrošināta tikai tad, ja tas īpaši norādīts apdrošināšanas polisē.
- 15.10. Apdrošinot iekšējo apdari, nav apdrošināts:
- 15.10.1. īpašums, kas nav dzīvokļa, ēkas vai citu telpu būtiska sastāvdaļa (piemēram, mēbeles, virtuves mēbeles, iebūvētas mēbeles, pārvietojamas plītis, saldētavas, veļas mašīnas, paklāji, gaismas ķermeņi, pārvietojami sildītāji, antenas u.c.);
 - 15.10.2. kāpnes, logi un durvis.
- Iedzīve:**
- 15.11. Apdrošināšanas objekts ir ēkā vai dzīvoklī atrodošās un apdrošinātajam vai ar viņu kopā dzīvojošam ģimenes loceklim piederošas vai tā likumīgā valdījumā esošas ikdienas lietošanai paredzētās kustamas lietas, piemēram, mēbeles, virtuves mēbeles, apģērbi, sadzīves tehnika, elektronika, saimniecības inventārs (turpmāk tekstā – iedzīve).
- 15.12. Iedzīvi var apdrošināt kā priekšmetu kopumu vai saskaņā ar sarakstu, uzskaitot tos atsevišķi. Iedzīves priekšmeti, kuri iegādāti kā komplekti, piemēram, servīze, mīksto mēbeļu komplekts, tiek uzskatīti par vienu apdrošināšanas objektu.
- 15.13. Iedzīvi kā priekšmetu kopumu var apdrošināt šādās grupās:
- 15.13.1. Mēbeles - iebūvētas mēbeles, krēsli, atzveltnes krēsli, galdi, nakts galdiņi, skapji, sekcijas, bufetes, kumodes, plaukti, gultas, dīvāni, apgaismojums, lampas, spoguļi, paklāji, aizkari utml., izņemot virtuves mēbeles;
 - 15.13.2. Apģērbs, aksesuāri - uzvalki, kleitas, blūzes, krekli, svārkī, bikses, mēteļi, sporta jakas, svīteri, kaklasaites, kurpes, zābaki, apakšveļa, gultas veļa, segas, spilveni, dekoratīvie trauki, bižutērija, utml.;
 - 15.13.3. Elektrotehnika - audio-, tele-, videoaparātūra u.c. elektroniskā aparātūra, putekļu sūcēji, veļas mazgājamās mašīnas, fotoaparāti, videokameras, datortehnika, printeri, gludekļi, fēni utml.;
 - 15.13.4. Virtuves: tehnika, mēbeles, trauki - galda piederumi un trauki, mikroviļņu krāsnis, plītis, saldētavas, ledusskapji, trauku mazgājamās mašīnas, tvaiku nosūcēji utml.;
 - 15.13.5. Hobija priekšmeti - mūzikas instrumenti, sporta inventārs, divriteņi, grāmatas, saimniecības inventārs ēkas teritorijas uzturēšanai utml.
- 15.14. Priekšmeti, kuru iegādes vērtība pārsniedz LVL 700,00 (septiņi simti lati) vienmēr tiek apdrošināti saskaņā ar sarakstu, uzskaitot tos atsevišķi.
- 15.15. Ja priekšmeti, kuru iegādes vērtība pārsniedz LVL 700,00 (septiņi simti lati), apdrošināšanas līgumā nav īpaši norādīti atsevišķā sarakstā, ir uzskatāms, ka tie nav apdrošināti.
- 15.16. Par apdrošināšanas objektu neuzskata un neapdrošina šādus priekšmetus:
- 15.16.1. naudu, vērtspapīrus, noguldījumu grāmatiņas, bankas kartes;
 - 15.16.2. dokumentus (piemēram, pase, diploms, pilnvara, līgums), manuskriptus, projektu dokumentācijas, plānus un rokrakstus, zīmējumus (rasējumus);
 - 15.16.3. antīki priekšmeti, mākslas darbi;
 - 15.16.4. marku, monētu, medaļu un citas kolekcijas;
 - 15.16.5. no dārgmetāliem, dārgakmeņiem vai pusdārgakmeņiem izgatavoti priekšmeti;
 - 15.16.6. datubāzes, datu nesēji, datoru programmnodrošinājums, licences u.tml., izņemot operētājsistēmas, kas ietilpst datora pamata komplektācijā;
 - 15.16.7. municija, sprāgstvielas, ieroči;
 - 15.16.8. darbagaldi, celtniecības materiāli, lauksaimniecības produkti;
 - 15.16.9. istabas augi, dzīvnieki, putni, zivis;
 - 15.16.10. plaša patēriņa preces, piemēram, alkoholiskie dzērieni, pārtikas produkti u.c.;
 - 15.16.11. mobilie telefoni, peidžeri, to piederumi un papildus aprīkojums;
 - 15.16.12. motorizēti transporta līdzekļi (piemēram, motorrolleri, automašīnas, lidmašīnas, motorlaivas u.c.), to piederumi, buru laivas, airu laivas;
 - 15.16.13. priekšmeti, kuru apdrošinājumaņēmējs vai apdrošinātais nelikumīgi ieguvis vai patur savā īpašumā (piemēram, priekšmeti, kuru iegūšanai vai turēšanai apdrošinātajam nav normatīvajos aktos paredzētas licences vai atļaujas, zagti vai laupīšanas rezultātā iegūti priekšmeti u.tml.).
- 16. APDROŠINĀTIE RISKI**
- 16.1. Šajos noteikumos uzskaitītie riski ir apdrošināti tikai tad, ja tie ir norādīti apdrošināšanas polisē.
- 16.2. **Uguns nelaimes:** apdrošināšanas sabiedrība atlīdzina apdrošinātajam īpašumam nodarītus pēkšņus un neparedzētus zaudējumus vai bojājumus, kurus izraisījis:
- 16.2.1. ugunsgrēks - uguns, kura izcēlusies ugunij neparedzētā vietā, vai uguns, kura izcēlusies no ugunij paredzētas vietas, turpinot patstāvīgi izplatīties tālāk. Apdrošināšanas sabiedrība atlīdzina arī zaudējumus vai bojājumus, ko izraisījis karstums, dūmi un sodrēji, kas rodas pēkšņa un neparedzēta ugunsgrēka uzliesmojuma rezultātā;
 - 16.2.2. zibens spēriens, t.i., tieša zibens iedarbība uz apdrošināto objektu;
 - 16.2.3. eksplozija - pēkšņa, ārdošā spiediena spēka izpausme, kas balstās uz gāzu un tvaiku īpašību izplesties. Tilpnes (tvaika, ūdens vai gāzes tilpnes, centrālapkures katla, cauruļvadu, boileru u.c.) eksplozija tikai tad, ja tās sienas tiek sabojātas tādā mērā, ka notiek spiediena atšķirību izlīdzināšanās starp tilpnes iekšieni un apkārtējo vidi.
 - 16.2.4. pilotējama lidaparāta vai cita gaisa kuģa, to daļu vai to kravas trieciens, neatkarīgi no tā vai šis notikums izraisījis ugunsgrēku.

- 16.3. **Papildus izņēmumi.** Apdrošinot risku "Uguns nelaimes", papildus izņēmumiem, kas uzskaitīti šo noteikumu 7.punktā apdrošināšanas sabiedrība neatlīdzina:
- 16.3.1. zaudējumus vai bojājumus apdrošināšanas objektam vai tā daļai, kurā vai ar kura palīdzību tiek radīts vai pārvadīts siltums, uguns vai dūmgāzes, ja ugunsgrēks izcēlies no šī objekta;
 - 16.3.2. zaudējumus vai bojājumus elektrības vadiem vai iekārtām, kas radušies elektriskās strāvas iedarbības (pārspriegums, īssavienojums, īsslēgums u.tml) rezultātā;
 - 16.3.3. zaudējumus vai bojājumus, kas radušies gruzdēšanas rezultātā, izņemot, ja gruzdēšana ir ugunsgrēka sekas;
 - 16.3.4. zaudējumus vai bojājumus zibens netieša spēriena rezultātā, kas izpaudies kā elektrisks pārspriegums elektrotīklā;
 - 16.3.5. apdrošināšanas objektā uzglabājamo sprāgstvielu eksplozijas izraisītos zaudējumus vai bojājumus;
 - 16.3.6. profesionālas rakšanas vai spridzināšanas darbu rezultātā izraisītus zaudējumus vai bojājumus;
 - 16.3.7. zaudējumus vai bojājumus iekārtām, kuras izraisīja eksploziju;
 - 16.3.8. zaudējumus vai bojājumus, kurus izraisījis lidaparātu skaņas aerodinamiskais vilnis.
- 16.4. **Dabas stihijas:** apdrošināšanas sabiedrība atlīdzina apdrošinātajam īpašumam nodarītus pēkšņus un neparedzētus zaudējumus vai bojājumus, kurus izraisīja:
- 16.4.1. vētra, t.i., ar meteoroloģiskiem laika apstākļiem saistīta gaisa masas plūsma ar ātrumu vismaz 20,8 m/s;
 - 16.4.2. krusa, t.i., dabas parādība, kad nokrišņu veidā krīt dažādas formas, lieluma un svara ledus gabali;
 - 16.4.3. zemestrīce, t.i., dabīgs zemes virsmas satricinājums, kas rodas ģeofizikālu procesu rezultātā zemes iekšienē un kas pēc Rihtera skalas ir vismaz 4 (četras) balles stipra;
 - 16.4.4. sniega vai ledus smagums, t.i., sniega vai ledus masas svara iedarbība. Apdrošināšanas sabiedrība atlīdzina zaudējumus, kas radušies no sniega vai ledus masas svara iedarbības uz ēkas jumta pārsegumu vai konstrukcijām, pie noteikuma, ka sniega sega radusies nepārtrauktas, stipras snigšanas rezultātā un bojājums jumta pārsegumam vai konstrukcijai noticis snigšanas laikā, vai tūlīt pēc snigšanas, ja attiecīgie meteoroloģiskie apstākļi fiksēti kompetentās valsts institūcijās. Saskaņā ar šiem noteikumiem stipra snigšana ir, ja diennakts laikā uzkrītusi 45 cm (četrdesmit pieci cm) vai biežāka sniega sega, kas strauji veidojusi sniega - ledus nogulumus virs 20 cm (divdesmit cm).
 - 16.4.5. aizsprosta pārrāvums, t.i., pārrāvums aizsprostā, kas ir mākslīgi veidota būve un projektēta ūdens uzkrāšanai spēkstacijās, hidrotehniskās ierīcēs, dzirnavu aizsprostos, ugunsdrošības aizsprostos utml.
- 16.5. **Papildus izņēmumi.** Apdrošinot risku "Dabas stihijas", papildus izņēmumiem, kas uzskaitīti šo noteikumu 7.punktā apdrošināšanas sabiedrība neatlīdzina:
- 16.5.1. zaudējumus vai bojājumus, kurus izraisījusi lietus, krusas, sniega, dubļu vai neītrumu iekļūšana caur neaizvērtiem logiem, ārdurvīm u. c. atverēm vai ēku norobežojošām konstrukcijām, izņemot gadījumus, kad šīs atveres vai ēkas konstrukciju bojājumi radušies apdrošinātā riska iestāšanās rezultātā;
 - 16.5.2. lietus vai sniega kušanas no jumta, logiem, durvīm, ēkas šuvēm, konstrukcijām vai notekcaurulēm, kas atrodas ēkas ārpusē, rezultātā;
 - 16.5.3. zaudējumus vai bojājumus apdrošinātajiem iedzīves priekšmetiem, kas atrodas ārpus ēkas, izņemot ēku ārpusē piestiprinātām lietām, piemēram, radio un TV antenām un to iekārtām;
- 16.6. **Vandālisms:** apdrošināšanas sabiedrība atlīdzina apdrošinātajam īpašumam nodarītus pēkšņus un neparedzamus bojājumus, kurus izraisījis fiziskas personas darbība, kuras mērķis ir apdrošinātā objekta tīša bojāšana vai iznīcināšana. Par vandālismu neuzskata īpašuma vai tā daļu zādzību, kā arī aizdedzināšanu vai apzinātu avārijas izraisīšanu ar ūdens palīdzību.
- 16.7. **Zādzība ar ielaušanos, laupīšana:** apdrošināšanas sabiedrība atlīdzina apdrošinātajam īpašumam nodarītus pēkšņus un neparedzamus zaudējumus vai bojājumus, kurus izraisīja:
- 16.7.1. zādzība, kas ir tīša, prettiesiska, bezatlīdzības svešas mantas slepena vai atklāta nolaupišana, izņemot to no īpašnieka vai citas personas valdījuma, lai rīkotos ar šo mantu kā ar savu, un kas izdarīta ielaužoties aizslēgtā apdrošināšanas objektā, kas ir strukturāli pietiekami aizsargāts, salaužot, mehāniski bojājot šķēršļus, kas radīti, lai nevarētu brīvi iekļūt telpās, uzlaužot tās ar mūķizeriem, vai iekļūstot apdrošinātajā objektā, izmantojot viltotas atslēgas vai oriģinālas atslēgas, kas iegūtas zādzības ar ielaušanos vai laupīšanas rezultātā, ārpus apdrošināšanas objekta atrašanās vietas;
 - 16.7.2. laupīšana, kas ir tīša, prettiesiska, bezatlīdzības svešas mantas slepena vai atklāta nolaupišana, izmantojot vardarbību vai vardarbības piedraudējumu, izņemot to no īpašnieka vai citas personas valdījuma, lai rīkotos ar šo mantu kā ar savu.
- 16.8. **Papildus izņēmumi.** Apdrošinot risku "Zādzība ar ielaušanos, laupīšana", papildus izņēmumiem, kas uzskaitīti šo noteikumu 7.punktā apdrošināšanas sabiedrība neatlīdzina:
- 16.8.1. zaudējumus vai bojājumus, kas radušies tādēļ, ka īpašums nevērīgi novietots vai netiek pietiekami aizsargāts, ņemot vērā tā vērtību;
 - 16.8.2. zaudējumus vai bojājumus ēkai vai dzīvoklim, kuri netiek pastāvīgi apdzīvoti visu gadu, to palīgībuvēm un tajos esošai iedzīvei;
 - 16.8.3. iedzīves priekšmetu, kas atrodas ārpus ēkas, zādzību;
 - 16.8.4. zaudējumus vai bojājumus viltošanas, krāpšanas, piesavināšanās vai citas līdzīgas krāpnieciskas darbības rezultātā.
- 16.9. **Noplūde no inženierkomunikācijām:** apdrošināšanas sabiedrība atlīdzina apdrošinātajam īpašumam nodarītus zaudējumus vai bojājumus, kurus izraisījis šķidrums vai tvaika noplūde no ēkā iebūvētām ūdens, kanalizācijas, apkures, ventilācijas vai gaisa kondicionēšanas iekārtām vai ugunsdzēsības sistēmām un to cauruļvadiem (turpmāk tekstā - inženierkomunikācijas), to pēkšņas un neparedzētas avārijas dēļ. Apdrošināšanas sabiedrība vienu reizi apdrošināšanas perioda laikā atlīdzina arī zaudējumus, kurus izraisījis pēkšņa un neparedzēta šķidrums vai tvaika noplūde no inženierkomunikācijām trešo personu neuzmanības rezultātā.
- 16.10. **Papildus izņēmumi.** Apdrošinot risku "Noplūde no inženierkomunikācijām", papildus izņēmumiem, kas uzskaitīti šo noteikumu 7.punktā apdrošināšanas sabiedrība neatlīdzina:
- 16.10.1. zaudējumus vai bojājumus pašām inženierkomunikācijām;
 - 16.10.2. zaudējumus vai bojājumus, kas radušies municipālā vai cita publiskā ūdens, kanalizācijas vai apkures cauruļvada bojājuma, kļūmes, aizsprostojuma un aizsērēšanas ārpus ēkas rezultātā;
 - 16.10.3. zaudējumus vai bojājumus, kas radušies nevērīga servisa vai uzturēšanas rezultātā;
 - 16.10.4. zaudējumus vai bojājumus, kas radušies lietus vai sniega kušanas no jumta, logiem, durvīm, ēkas šuvēm, konstrukcijām vai notekcaurulēm, kas atrodas ēkas ārpusē, rezultātā;
 - 16.10.5. zaudējumus vai bojājumus, kas radušies kondensāta rezultātā;
 - 16.10.6. zaudējumus vai bojājumus ēkai vai dzīvoklim, kuri netiek pastāvīgi apdzīvoti visu gadu, un tajos esošai iedzīvei;
 - 16.10.7. zaudējumus vai bojājumus, kas radušies ilgtermiņa procesu, kas notiek pakāpeniski (pilēšana, sūkšanās) rezultātā.
- 16.11. **Inženierkomunikācijas:** apdrošināšanas sabiedrība atlīdzina zaudējumus vai bojājumus, kas saistīti ar pašu inženierkomunikāciju (cauruļvadu, stacionārās apkures, ūdens, ventilācijas un gaisa kondicionēšanas sistēmu) remontu vai atkārtotu iegādi un instalāciju, ja šādi zaudējumi vai bojājumi radušies inženierkomunikāciju pēkšņas un neparedzētas avārijas dēļ.
- 16.12. **Papildus izņēmumi.** Apdrošinot risku "Inženierkomunikācijas", papildus izņēmumiem, kas uzskaitīti šo noteikumu 7.punktā apdrošināšanas sabiedrība neatlīdzina:
- 16.12.1. zaudējumus vai bojājumus tehniskām sistēmām, kuras vecākas par 30 (trīsdesmit) gadiem vai kurām nav bijis veikts kapitālais remonts;
 - 16.12.2. zaudējumus vai bojājumus, kas radušies ilgtermiņa procesu, kas notiek pakāpeniski (rūsēšana, nolietojums) rezultātā.
- 16.13. **Uzturēšanās vietas lietošanas pārtraukšana:** apdrošināšanas sabiedrība atlīdzina dokumentāli apstiprinātus saprātīgos un nepieciešamos izdevumus par tīri un pārcelšanos, kas saistīta ar apdrošināšanas objekta pastāvīgo iedzīvotāju pagaidu pārvietošanu

sakarā ar to, ka apdrošināšanas objekts vai tā daļa ir kļuvis pilnībā nepiemērota dzīvošanai apdrošināšanas gadījuma iestāšanās rezultātā, uz citu, apdrošināšanas objektam līdzvērtīgu, dzīvojamo platību, t.i.,:

- 16.13.1. Izdevumus par dzīvojamās telpas īri, sākot no 8 (astotās) dienas no pagaidu dzīvojamās platības noīrēšanas, bet ne vairāk kā LVL 20,- (divdesmit lati) par diennakti, ne ilgāka kā 6 (sešus) mēnešus un nepārsniedzot 5% (pieci %) no atlīdzināmajiem zaudējumiem;
- 16.13.2. nepieciešamos un saprātīgos izdevumus par pārcelšanos uz pagaidu dzīves vietu un atpakaļ uz apdrošināšanas objekta atrašanās vietu.
- 16.14. Izdevumu par pagaidu dzīvojamo platību atlīdzināšanas termiņš izbeidzas:
 - 16.14.1. nākamajā dienā pēc apdrošināšanas objekta aizstāšanas dienas, ja apdrošināšanas sabiedrība atlīdzina zaudējumus aizstāšanas ceļā;
 - 16.14.2. nākamajā dienā pēc apdrošināšanas objekta atjaunošanas, ja apdrošināšanas sabiedrība atlīdzina zaudējumus atjaunošanas ceļā;
 - 16.14.3. vienu mēnesi pēc apdrošināšanas atlīdzības izmaksas dienas, ja apdrošināšanas sabiedrība zaudējumus atlīdzina naudas izteiksmē.
- 16.15. Apdrošinājuma ņēmēja vai apdrošinātā izvēlētā dzīvojamā platība pagaidu mājoklim un tā īres maksa iepriekš jāsaskaņo ar apdrošināšanas sabiedrību.
- 16.16. **Papildus izņēmumi.** Apdrošinot risku "Uzturēšanās vietas lietošanas pārtraukšana", papildus izņēmumiem, kas uzskaitīti šo noteikumu 7.punktā apdrošināšanas sabiedrība neatlīdzina:
 - 16.16.1. komunālos maksājumus par pagaidu dzīvojamo platību;
 - 16.16.2. dzīvojamās telpas īri pirmo septiņu dienu laikā neatkarīgi no tā, kad tiek maksāts par dzīvojamo telpu izmantošanu;
 - 16.16.3. izdevumus ar dzīvojamās platības meklēšanu, t.sk., jebkādu maksu par starpniecību, māklera pakalpojumiem vai konsultācijām;
 - 16.16.4. izdevumus par īri un pārcelšanos, kas saistīti ar tādu apdrošināšanas objektu, kas netiek pastāvīgi apdzīvots visu gadu;
 - 16.16.5. ēdināšanas un pārtikas iegādes izdevumus.
- 16.17. **Koku, mastu uzkrīšana:** apdrošināšanas sabiedrība atlīdzina apdrošinātajam objektam radušos pēkšņus un neparedzētus bojājumus vai zaudējumus, kuru izraisītusi apdrošināšanas objekta tuvumā esošu koku, mastu vai stabu brīva nogāšanās.
- 16.18. **Papildus izņēmumi.** Apdrošinot risku "**Koku, mastu uzkrīšana**", papildus izņēmumiem, kas uzskaitīti šo noteikumu 7.punktā apdrošināšanas sabiedrība neatlīdzina: zaudējumus vai bojājumus, kas radušies cilvēku vai kāda mehāniska procesa iedarbības rezultātā.
- 16.19. **Transportlīdzekļa trieciens:** apdrošināšanas sabiedrība atlīdzina apdrošināšanas objektam nodarītu pēkšņu un neparedzētu bojājumu vai zaudējumu, kuru izraisījis jebkura veida transportlīdzekļa, tā iekraušanas vai izkraušanas mehānisma trieciens apdrošināšanas objektam.

17. APDROŠINĀJUMA SUMMA

Ēka, dzīvoklis un iekšējā apdare

- 17.1. Noslēdzot apdrošināšanas līgumu, ēkas, dzīvokļa un iekšējās apdares apdrošinājuma summu un apdrošināšanas objekta nolietojumu nosaka uz apdrošinājuma ņēmēja sniegto ziņu pamata. Nosakot nolietojumu, ņem vērā apdrošināšanas objekta vecumu, samazināto izmantošanas iespēju, veiktos atjaunošanas darbus, kopējo stāvokli u. c. līdzīgus apstākļus.
 - 17.2. Ēkas, dzīvokļa un iekšējās apdares apdrošinājuma summa nedrīkst būt mazāka par apdrošināšanas objekta atjaunošanas vērtību, ja ēkas vai dzīvokļa nolietojums apdrošināšanas līguma slēgšanas brīdī nepārsniedz 40% (četrdesmit %).
 - 17.3. Ja ēkas vai dzīvokļa nolietojums apdrošināšanas līguma slēgšanas brīdī pārsniedz 40% (četrdesmit %), tad ēkas vai dzīvokļa apdrošinājuma summa nedrīkst būt mazāka par tā faktisko vērtību.
 - 17.4. Apdrošinājuma ņēmējs ir atbildīgs par to ziņu pareizību, uz kuru pamata nosaka apdrošinājuma summu un apdrošināšanas objekta nolietojumu.
 - 17.5. Ja apdrošināšanas objekta atjaunošanas vērtība vai faktiskā vērtība tieši pirms apdrošināšanas gadījuma iestāšanās atšķiras no apdrošināšanas polisē norādītās apdrošinājuma summas vairāk kā par 10% (desmit %), apdrošināšanas sabiedrība ir tiesīga piemērot noteikumus par zemapdrošināšanu vai virsapdrošināšanu.
- ### Iedzīve
- 17.6. Noslēdzot apdrošināšanas līgumu, iedzīves iegādes vērtību un apdrošinājuma summu nosaka uz apdrošinājuma ņēmēja sniegto ziņu pamata.
 - 17.7. Apdrošinot iedzīvi kā atsevišķus priekšmetus saskaņā ar sarakstu, apdrošinājuma summa nevar pārsniegt to iegādes vērtību.
 - 17.8. Apdrošinot iedzīvi kā priekšmetu kopumu, katras iedzīves priekšmetu grupas apdrošinājuma summa nevar pārsniegt šo priekšmetu iegādes vērtības kopējo summu.

18. NEATLĪDZINĀMIE ZAUDĒJUMI

- 18.1. Apdrošināšanas sabiedrība neatlīdzina:
 - 18.1.1. apdrošināšanas objekta derīgo atlieku vērtību, ja tās savā īpašumā nepāņem apdrošināšanas sabiedrība;
 - 18.1.2. ar apdrošināšanas gadījumu saistītos netiešos zaudējumus un izmaksas, piemēram, maksājumus par telefonu, ienākumu vai peļņas samazināšanos, papildus zaudējumu, ko izraisījusi atjaunošanas darbu vai zaudējuma ierobežošanai nepieciešamo darbu aizkavēšanās;
 - 18.1.3. parastos izdevumus par apdrošināšanas objekta apsaimniekošanu vai apkalpošanu;
 - 18.1.4. izdevumus par celtniecības vai remonta darbiem, ko nav tieši izraisījis apdrošināšanas gadījums, piemēram, izdevumus par citu nolietotu vai amortizētu apdrošināšanas objekta daļu remontu vai nomaiņu;
 - 18.1.5. izdevumus par apdrošināšanas objekta uzlabojumiem;
 - 18.1.6. izdevumus, kas radušies sakarā ar tādu darbu izmantošanu apdrošināšanas objekta remontam, kuri ir dārgāki par parastajiem, piemēram, virsstundu darbs;
 - 18.1.7. ekspertīzes izdevumus, kurus rakstveidā nav apstiprinājusi apdrošināšanas sabiedrība;
 - 18.1.8. soda sankcijas, tai skaitā, līgumsodus, kavējuma procentus, soda naudas, valsts vai pašvaldību iestāžu uzliktus naudas sodus;
 - 18.1.9. zaudējumus vai bojājumus tādām īpašumam, kura klātbūtni apdrošināšanas gadījuma iestāšanās laikā neapstiprina negadījuma vietas apskate, apdrošināšanas objekta atliekas vai dokumenti.

19. APDROŠINĀŠANAS ATLĪDZĪBA

- 19.1. Apdrošināšanas atlīdzības veidi ir:
 - 19.1.1. bojātā īpašuma atjaunošana;
 - 19.1.2. bojātā īpašuma aizvietošana ar tāda paša veida un kvalitātes īpašumu;
 - 19.1.3. naudas izmaksa.
- 19.2. Apdrošināšanas atlīdzības veidu nosaka apdrošināšanas sabiedrība.
- 19.3. Pēc apdrošināšanas gadījuma iestāšanās apdrošināšanas sabiedrība, aprēķinot izmaksājamo apdrošināšanas atlīdzību, nosaka atlīdzināmos zaudējumus, no kuriem tiek atskaitīta tālākai izmantošanai derīgā īpašuma vērtība un apdrošināšanas polisē norādītais pašrisks.

- 19.4. Apdrošināšanas sabiedrība atlīdzina arī glābšanas izmaksas un drupu aizvākšanas izmaksas, ja tās radušās apdrošināšanas gadījuma rezultātā.
- 19.5. Apdrošināšanas sabiedrība, nosakot atlīdzināmos zaudējumus, vadās pēc tiem pašiem principiem un metodēm, kuras piemērotas nosakot apdrošinājuma summu.
- 19.6. Bojātā vai bojāgājušā īpašuma atjaunošanas vai aizvietošanas gadījumā apdrošināšanas sabiedrība ir tiesīga noteikt īpašuma nomaigņas vai atjaunošanas metodi un par to atbildīgo personu.
- 19.7. Novēršamu bojājumu gadījumā atlīdzināmie zaudējumi ir remonta vai būvniecības izmaksas, kas nepieciešamas apdrošināšanas objekta atjaunošanai līdz stāvoklim kādā tas tieši bija pirms apdrošināšanas gadījuma.
- 19.8. Ja nav iespējams veikt apdrošināšanas objekta atjaunošanu, tad atlīdzināmie zaudējumi ir aizvietošanas izmaksas, kas ir izmaksas par bojātā īpašuma aizvietošanu ar tāda paša veida un kvalitātes īpašumu.
- 19.9. Ja apdrošināto ēku vai dzīvokli tajā pašā vietā atjaunot nav iespējams no apdrošinājuma ņēmēja vai apdrošinātā neatkarīgu juridisku iemeslu dēļ, tad ēku var celt vai dzīvokli aizstāt jebkurā citā vietā apdrošināšanas objekta administratīvajā teritorijā, ja tas ir iepriekš rakstiski saskaņots ar apdrošināšanas sabiedrību.
- 19.10. Ja netiek veikta apdrošināšanas objekta atjaunošana vai aizstāšana, tad atlīdzināmie zaudējumi ir bojātā īpašuma faktiskā vērtība tieši pirms apdrošināšanas gadījuma vai bojātā īpašuma tirgus vērtība tieši pirms apdrošināšanas gadījuma, atlīdzinot mazāko no šīm vērtībām.
- 19.11. Ja apdrošināšanas objekta nolietojums tieši pirms apdrošināšanas gadījuma pārsniedza 40% (četrdesmit %), tad atlīdzināmie zaudējumi ir bojātā īpašuma faktiskā vērtība tieši pirms apdrošināšanas gadījuma vai bojātā īpašuma tirgus vērtība tieši pirms apdrošināšanas gadījuma, atlīdzinot mazāko no šīm vērtībām.
- 19.12. Ja īpašuma iekšējās apdares nolietojums tieši pirms apdrošināšanas gadījuma pārsniedz 60% (sešdesmit %), tad tiek uzskatīts, ka remonts nav bijis veikts un netiek atlīdzināti iekšējās apdares zaudējumi vai bojājumi.
- 19.13. Tādu iedzīves priekšmetu, kuri apdrošināti kā kopums un ietilpst vienā priekšmetu grupā, atlīdzināmo zaudējumu summa vienmēr apņemas ar attiecīgās priekšmetu grupas apdrošinājuma summu.
- 19.14. Ja iedzīves priekšmeta, kurš apdrošināts kā atsevišķs priekšmets, nolietojums tieši pirms apdrošināšanas gadījuma pārsniedz 40% (četrdesmit %), tad atlīdzināmie zaudējumi tiek aprēķināti kā tā iegādes vērtība, no kuras atņemts tā nolietojums procentu izteiksmē.
- 19.15. Ja tiek veikta atjaunošana vai aizstāšana, apdrošinātais vai atlīdzības saņēmējs iegūst tiesības uz apdrošināšanas atlīdzības daļu, kas pārsniedz bojātā īpašuma faktisko vērtību vai tirgus vērtību, tikai tad, ja tas 2 (divu) gadu laikā pēc apdrošināšanas gadījuma iestāšanās pierāda, ka apdrošināšanas atlīdzība izmantota, lai saskaņā ar šajos noteikumos noteikto kārtību atjaunotu tāda paša veida un tādā pašā mērķim paredzētu īpašumu kā apdrošināšanas objektus.
- 19.16. Palīg būvju, kas apdrošinātas ar to pašu apdrošināšanas līgumu, atlīdzināmo zaudējumu limits kopā nevar pārsniegt 10% (desmit %) no ēkas apdrošinājuma summas. Ja aprēķinot apdrošināšanas atlīdzību par ēkām tiek piemērots zemapdrošināšanas princips, tad arī attiecībā uz palīg būvēm piemēro zemapdrošināšanas principu. Ja ar to pašu apdrošināšanas līgumu apdrošinātas vairākas ēkas, par pamatu atlīdzības aprēķināšanai pieņem ēku ar vislielāko apdrošinājuma summu šī teritoriālā seguma ietvaros.
- 19.17. Atlīdzinot palīg būvei nodarītus zaudējumus vai bojājumus, tiek piemērota tāds pats pašrisks, kāds apdrošināšanas polisē norādīts attiecīgās ēkas attiecīgajam apdrošinātajam riskam.
- 19.18. Apdrošināšanas sabiedrība ir tiesīga samazināt apdrošināšanas atlīdzību līdz 50% (piecdesmit %) vai atteikties izmaksāt apdrošināšanas atlīdzību, ja apdrošinājuma ņēmējs, apdrošinātais, kopā ar viņiem dzīvojošs ģimenes loceklis vai persona, kura lieto apdrošināto īpašumu ar apdrošinājuma ņēmēja vai apdrošinātā atļauju uz līguma vai cita tiesisku attiecību pamata, nav ievērojis šajos noteikumos noteiktos drošības noteikumus un tas radījis, veicinājis vai palielinājis zaudējumus vai bojājumus.
- 19.19. Apdrošināšanas sabiedrība ir tiesīga samazināt apdrošināšanas atlīdzību līdz 50% (piecdesmit%) vai atteikties izmaksāt apdrošināšanas atlīdzību, ja apdrošinājuma ņēmēja, apdrošinātā, kopā ar viņiem dzīvojoša ģimenes locekļa vai personas, kura lieto apdrošināto īpašumu ar apdrošinājuma ņēmēja vai apdrošinātā atļauju uz līguma vai cita tiesisku attiecību pamata, veikto celtniecības, uzstādīšanas vai remonta darbu sliktā kvalitāte vai nepiemērotu materiālu izmantošana radījusi, veicinājusi vai palielinājusi zaudējumus vai bojājumus.

20. VIRSAPDROŠINĀŠANA, ZEMAPDROŠINĀŠANA

- 20.1. Par virsapdrošināšanu tiek uzskatīts gadījums, ja apdrošinājuma summa ir lielāka par apdrošināšanas objekta faktisko vērtību vai atjaunošanas vērtību tieši pirms apdrošināšanas gadījuma iestāšanās. Virsapdrošināšanas gadījumā tiek izmaksāta apdrošināšanas atlīdzība, kas nepārsniedz atlīdzināmo zaudējumu summu, no kuras atskaitīta tālākai izmantošanai derīgā īpašuma vērtība un apdrošināšanas līgumā noteiktais pašrisks.
- 20.2. Par zemapdrošināšanu tiek uzskatīts gadījums, ja apdrošinājuma summa ir mazāka par apdrošināšanas objekta faktisko vērtību tieši pirms apdrošināšanas gadījuma vai atjaunošanas vērtību tieši pirms apdrošināšanas gadījuma. Zemapdrošināšanas gadījumā, aprēķinot apdrošināšanas atlīdzību, atlīdzināmo zaudējumu summa tiek samazināta, izmantojot koeficientu, kas norāda proporciju starp apdrošinājuma summu un īpašuma faktisko vērtību tieši pirms apdrošināšanas gadījuma vai atjaunošanas vērtību tieši pirms apdrošināšanas gadījuma. No aprēķinātās summas tiek atskaitīta tālākai izmantošanai derīgā īpašuma vērtība un apdrošināšanas līgumā noteiktais pašrisks.

21. DROŠĪBAS NOTEIKUMI

- 21.1. Apdrošinājuma ņēmējam, apdrošinātajam, kopā ar viņiem dzīvojošam ģimenes loceklim vai personai, kura lieto apdrošināto īpašumu ar apdrošinājuma ņēmēja vai apdrošinātā atļauju uz līguma vai cita tiesisku attiecību pamata:
 - 21.1.1. jāievēro LR normatīvajos aktos noteiktās ugunsdrošības, tehniskās ekspluatācijas prasības un būvnormatīvi;
 - 21.1.2. jānodrošina avārijas dienesta, policijas, ugunsdzēsēju, glābšanas un drošības dienestu brīva pieeja apdrošināšanas objektam;
 - 21.1.3. acīmredzama riska apstākļos nekavējoties jāveic aizsardzības un glābšanas pasākumi: jānotīra sniegs, kas ir sakrājis uz jumta, ja sniega smagums pārsniedz jūmta struktūras izturības spēju; jāpārvieta īpašums vai jāaizsargā ēkas, ja tās apdraud vētra, plūdi, ūdens līmeņa celšanās, vilņi, ledus gabali;
 - 21.1.4. elektriskās ierīces, kas ir jutīgas pret zibens izraisītu pārmērīgu strāvas spriegumu, ir jāaprīko ar atbilstošām aizsardzības ierīcēm;
 - 21.1.5. ja apdrošināšanas objektam ir uzstādītas uguns vai apsardzes signalizācijas, jānodrošina, lai tās būtu darba kārtībā un ieslēgtas;
 - 21.1.6. atklātas liesmas izmantošana, atkritumu un gruzu dedzināšana ir pieļaujama tikai bezvēja laika apstākļos un vienīgi īpaši atdalītā un iekārtotā vietā. Pēc darbu pabeigšanas uguns rūpīgi jānodzēš;
 - 21.1.7. elektroinstalācijas un elektrisko iekārtu remontdarbus, kā arī ugunsbīstamus darbus vai darbības ar liesmu, atļauts veikt tikai personām, kurām ir atbilstoša kvalifikācija un to apstiprināts dokuments. Veicot ugunsbīstamas darbības un strādājot ar instrumentiem, kas rada dzirksteles, jānovērš dzirksteļu nokrišana uz viegli uzliesmojošām vielām vai materiāliem un jānodrošina darba vieta ar pirmās nepieciešamības ugunsdzēsamajām ierīcēm;
 - 21.1.8. dūmvadi un skursteņi jātīra ne retāk kā reizi gadā;
 - 21.1.9. nedrīkst izmanto bojātas gāzes iekārtas. Gāzes noplūdes gadījumā apdrošināšanas objektā jānoslēdz gāzes padeves ventīļi, nekavējoties jāveic telpu vēdināšana, kā arī nedrīkst ieslēgt vai izslēgt elektroiekārtas;
 - 21.1.10. ja apdrošināšanas objekts netiek apkurināts un ja gaisa temperatūra ir zemāka par 0°C, jāveic ūdens izvadīšana no apkures un ūdens sistēmām;

- 21.1.11. atstājot apdrošināšanas objektu, ir jāaizslēdz ārdurvis un jāaizver visi logi, lūkas un tamlīdzīgas atveres, tā lai nebūtu iespējams brīvi iekļūt apdrošināšanas objektā;
- 21.1.12. atslēgas (t.sk., kodus un apsardzes sistēmu atslēgas) nedrīkst uzglabāt trešām personām viegli pieejamā un redzamā vietā. Uz atslēgām nedrīkst būt norādīts vārds, uzvārds, adrese vai cita informācija, kas ļauj identificēt apdrošināšanas objektu. Ja atslēgas (t.sk., kodi un apsardzes sistēmu atslēgas) tiek nozaudētas vai nokļūst trešo personu prettiesiskā rīcībā, nekavējoties jāveic slēdzenju un kodu nomaīņa.

III. CIVILTIESISKĀS ATBILDĪBAS APDROŠINĀŠANA

Šo apdrošināšanas noteikumu sadaļu piemēro civiltiesiskās atbildības apdrošināšanai kopā ar sadaļu I. Vispārējie noteikumi.

22. CIVILTIESISKĀS ATBILDĪBAS APDROŠINĀŠANAS SADAĻĀ LIETOTIE TERMINI

- 22.1. **Apdrošināšanas objekts** – apdrošinātā civiltiesiskā atbildība par trešajām personām nodarītajiem zaudējumiem.
- 22.2. **Apdrošināšanas gadījums** – ir gadījums, kas noticis apdrošināšanas polisē norādītajā teritoriālā seguma robežās, apdrošināšanas perioda laikā un radījis trešajai personai tiešu materiālu zaudējumu, par kura atlīdzināšanu apdrošināšanas sabiedrībai iesniegta prasība apdrošināšanas perioda laikā vai ne vēlāk kā 1 (vienu) gada laikā pēc apdrošināšanas perioda beigām.
- 22.3. **Apdrošinātais** – apdrošināšanas polisē norādītā persona, kuras civiltiesiskā atbildība ir apdrošināta.
- 22.4. **Trešā persona** - persona, kura zaudējuma rašanās brīdī nav Apdrošinājuma ņēmējs, Apdrošinātais vai to ģimenes loceklis vai radnieks.
- 22.5. **Tiešs materiāls zaudējums** - personas veselībai vai mantai radīts tiešs zaudējums:
- 22.6. **Zaudējums personas veselībai** - zaudējumi sakarā ar trešās personas ārstēšanu, pārejošu darba nespēju, darba spēju zudumu vai nāvi;
- 22.7. **Zaudējums personas mantai** - zaudējums, kas radies sakarā ar trešās personas īpašuma bojājumu vai bojāeju.
- 22.8. **Tiesvedības izdevumi** – ar apdrošināšanas sabiedrību iepriekš rakstiski saskaņoti apdrošinātā izdevumi zaudējumu atlīdzības prasības, kas celta pret apdrošināto, izskatīšanai tiesā.
- 22.9. **Mājas kustonis** – suns, kaķis, kāmis, šinšilla, akvārija zivs, papagaiļi, kanārijputniņš u.tml., izņemot rāpuļus un savvaļas dzīvniekus.
- 22.10. **Kapitālremonts un rekonstrukcija** – būvniecības darbi, kuru veikšanai nepieciešama būvatļauja.

23. ATLĪDZINĀMIE ZAUDĒJUMI

- 23.1. Apdrošināšanas sabiedrība saskaņā ar apdrošināšanas līguma noteikumiem, izņēmumiem un nosacījumiem atlīdzinās tos zaudējumus, par kuriem apdrošinātais ir atbildīgs un kuri tam jāatlīdzina par nodarītajiem tiešajiem materiālajiem zaudējumiem trešās personas mantai vai veselībai saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem, un kuri radušies un atklāti apdrošināšanas polisē norādītajā teritoriālā seguma robežās un apdrošināšanas perioda laikā.
- 23.2. Bez īpašas norādes apdrošināšanas polisē šī apdrošināšana ietver:
- 23.2.1. zemes, ēku, telpu īpašnieka vai īrnieka civiltiesisko atbildību;
- 23.2.2. mājas kustoņa īpašnieka civiltiesisko atbildību;
- 23.2.3. tiesvedības izdevumus.
- 23.3. Ja apdrošināšanas polisē norādīts, ka apdrošināta Vispārējā civiltiesiskā atbildība, bez īpašas norādes šī apdrošināšana ietver:
- 23.3.1. transportlīdzekļu vai citas pašgājējas tehnikas, kas saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem nav reģistrējama, īpašnieka civiltiesisko atbildību;
- 23.3.2. gājēja un velosipēdista civiltiesisko atbildību;
- 23.3.3. civiltiesisko atbildību saistībā ar sporta nodarbībām, izņemot sporta sacensības, medības, auto un moto sportu un profesionālo sportu.
- 23.4. Apdrošināšanas aizsardzība darbojas tādā apjomā, kas atbilst no Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem izrietošās civiltiesiskās atbildības apjomam.
- 23.5. Apdrošināšanas polisē noteiktais atbildības limits par apdrošināšanas gadījumu un par apdrošināšanas periodu kopā ir maksimālā apdrošināšanas atlīdzības summa zaudējumu kompensēšanai, lietas izskatīšanai un tiesvedības izdevumiem attiecīgi viena apdrošināšanas gadījuma rezultātā un visa apdrošināšanas perioda laikā.
- 23.6. Apdrošināšanas gadījumi, kuri radušies viena un tā paša notikuma vai apstākļu rezultātā, tiek uzskatīti par vienu apdrošināšanas gadījumu, neatkarīgi no tā, vai tie ir atklāti viena vai vairāku apdrošināšanas periodu laikā. Ja atsevišķi zaudējumi, kas saistīti ar vienu apdrošināšanas gadījumu, tiek atklāti dažādos apdrošināšanas periodos, tie tiek uzskatīti par notikušiem tajā apdrošināšanas periodā, kura laikā tika atklāts pirmais apdrošināšanas gadījums.
- 23.7. Ja vairāk nekā viena persona ir atbildīga par vienu apdrošināšanas gadījumu, šis apdrošināšanas līgums atlīdzina tikai to zaudējumu daļu, kas attiecas uz apdrošinātā atbildības pakāpi. Ja atbildības pakāpe nav tieši nosakāma, šī apdrošināšana atlīdzina zaudējumu daļu, kas attiecas uz apdrošinājuma ņēmēju vai apdrošināto, sadalot zaudējumu apjomu uz personu skaitu.
- 23.8. Ja apdrošinājuma ņēmējs vai apdrošinātais, iestājoties apdrošināšanas gadījumam, atlīdzinājis zaudējumus vai devis atlīdzības solījumu trešajai personai bez apdrošināšanas sabiedrības rakstiskas piekrišanas, tas apdrošināšanas sabiedrībai neuzliek par pienākumu atlīdzināt zaudējumus.
- 23.9. Ja apdrošināšanas sabiedrība piekrīt izmaksāt apdrošināšanas atlīdzību trešajai personai, bet apdrošinājuma ņēmējs vai apdrošinātais tam nepiekrīt, tad apdrošināšanas sabiedrībai nav pienākums apmaksāt papildus izmaksas, kuras radušās tā rezultātā.

24. APDROŠINĀTAIS/ -TIE

- 24.1. Apdrošinātais/-tie var būt apdrošināšanas polisē norādītie:
- 24.1.1. apdrošinājuma ņēmēja ģimenes locekļi, t.i., bērni, vecāki, laulātais vai persona, ar kuru apdrošinājuma ņēmējam ir kopēja saimniecība;
- 24.1.2. persona, kas veic māsaimniecības darbus apdrošinājuma ņēmēja, kas ir fiziska persona, īpašumā vai īrētajās telpās.

25. APDROŠINĀŠANAS TERITORIJA

- 25.1. Ja apdrošināšanas polisē norādītais apdrošināšanas veids ir Vispārējās civiltiesiskās atbildības apdrošināšana, tad teritoriālais segums saskaņā ar apdrošināšanas polisē norādīto var būt:
- 25.1.1. Latvija;
- 25.1.2. Eiropa.
- 25.2. Apdrošinot namīpašnieka, dzīvokļa īpašnieka vai īrnieka civiltiesisko atbildību, teritoriālais segums ir apdrošināšanas polisē norādītā nekustamā īpašuma adrese, par kura uzturēšanu ir atbildīgs apdrošinātais vai kuru īrē apdrošinātais.

26. PAPILDUS IZŅĒMUMI

- 26.1. Apdrošinot risku civiltiesisko atbildību, papildus izņēmumiem, kas uzskaitīti šo noteikumu 7.punktā apdrošināšanas sabiedrība neatlīdzina:
- 26.1.1. zaudējumus, kuru cēlonis ir bijis notikums pirms apdrošināšanas līguma spēkā stāšanās dienas;
- 26.1.2. zaudējumus trešajām personām, ja tos izraisījuši nepārvaramas varas apstākļi;
- 26.1.3. zaudējumus, ko izraisījuši apdrošinātā profesionālā darbība;

- 26.1.4. bojājumus īpašumam, kurš nodots apdrošinātā valdījumā, turējumā, lietojumā vai citādi uzticēts apdrošinātajam, izņemot gadījumus, ja ir apdrošināta irnieka civiltiesiskā atbildība;
- 26.1.5. zaudējumus, kas radušies pašam apdrošinājumaņēmējam vai apdrošinātajam, vai to ģimenes locekļiem, t.i., bērniem, vecākiem, laulātajam vai personai, ar kuru apdrošinājumaņēmējam vai apdrošinātajam ir kopēja saimniecība;
- 26.1.6. zaudējumus, kas saistīti ar līgumsaistību novēlotu vai nepilnīgu izpildi vai neizpildi, vai kas radušies solījumu vai doto garantiju rezultātā un kas nebūtu spēkā bez šīm saistībām;
- 26.1.7. finansiālos zaudējumus, netiešus zaudējumus (izrietošos), t.sk., negūtos ienākumus jeb atrauto peļņu un morālo kaitējumu;
- 26.1.8. zaudējumus, ko izraisījis apdrošinātais kā LR reģistrējamo sauszemes, ūdens un gaisa satiksmes līdzekļa īpašnieks vai vadītājs;
- 26.1.9. zaudējumus, kas rodas no AIDS, hepatīta u.c. slimībām;
- 26.1.10. zaudējumus, kas radušies aku, novadcauruļu, grāvju vai citu līdzīgu objektu pārplūšanas (piepildīšanās) rezultātā;
- 26.1.11. zaudējumus, kas saistīti ar naudas soda uzlikšanu (kriminālsodu, administratīvo sodu), soda sankcijām par līguma nepildīšanu vai nepilnīgu pildīšanu (līgumsodu, nokavējuma naudu, procentus), vai citām līdzīgām sankcijām;
- 26.1.12. zaudējumus, kas radušies tāda kapitālremonta vai rekonstrukcijas dēļ, kuru veikšanai normatīvajos aktos paredzētajā kārtībā nepieciešams saņemt būvatļauju;
- 26.1.13. zaudējumus, ko apdrošinājumaņēmējs vai apdrošinātais nodarījis trešajai personai tīši, apzināti, ar ļaunu nolūku vai rupjas neuzmanības dēļ.

27. RĪCĪBA ZAUDĒJUMU NODARĪŠANAS GADĪJUMĀ

- 27.1. Apdrošinātajam jāinformē apdrošināšanas sabiedrība nekavējoties, bet ne vēlāk kā 3 (trīs) darba dienu laikā no brīža, kad tas kļuvis iespējams, rakstiskā veidā:
 - 27.1.1. par katru gadījumu, kas var novest pie trešo personu prasībām pret apdrošināto par zaudējumu atlīdzināšanu;
 - 27.1.2. par katru apdrošinātajam izvirzīto zaudējumu atlīdzības prasību.
- 27.2. Apdrošinājumaņēmējam vai apdrošinātajam jāiesniedz apdrošināšanas sabiedrībai rakstisks apdrošināšanas atlīdzības pieteikums nekavējoties, tiklīdz tas iespējams, bet ne vēlāk, kā 1 (viena) gada laikā no dienas, kurā apdrošinājumaņēmējs vai apdrošinātais zināja vai bija informēts par apdrošinātā civiltiesiskās atbildības iestāšanos un ne vēlāk kā 1 (viena) gada laikā pēc apdrošināšanas perioda beigām. Prasības pieteikumam jāpievieno cietušās trešās personas rakstiska prasība.

28. SPECIĀLIE NOSACĪJUMI ATTIECĪBĀ UZ APDROŠINĀŠANAS ATLĪDZĪBAS PIETEIKUMA IZSKATĪŠANU UN APDROŠINĀŠANAS ATLĪDZĪBAS NOTEIKŠANU

- 28.1. Ja zaudējumu atlīdzināšanas prasība tiek iesniegta tiesas ceļā, apdrošinājumaņēmējam vai apdrošinātajam jānodrošina apdrošināšanas sabiedrībai iespēja piedalīties tiesas procesā, jāpiešķir apdrošināšanas sabiedrības norīkotam pārstāvim visas pilnvaras un jāsniedz nepieciešamie paskaidrojumi.
- 28.2. Apdrošināšanas sabiedrība izmaksā atlīdzību trešajai personai ar dokumentiem pierādīto tiešo materiālo zaudējumu apmērā.
- 28.3. Apdrošinātā tiesvedības izdevumi ietilpst atbildības limitā un tiek atlīdzināti pie nosacījuma, ka:
 - 28.3.1. tiesvedība attiecas uz zaudējumiem vai kaitējumu, kuri atlīdzināmi saskaņā ar šiem apdrošināšanas noteikumiem,
 - 28.3.2. prasība tika pieteikta apdrošināšanas sabiedrībai pirms tiesvedības uzsākšanas, ja apdrošinājumaņēmējs vai apdrošinātais tika par to informēts pirms tiesvedības uzsākšanas.
- 28.4. Ja zaudējumi nodarīti vairāk nekā vienai personai un zaudējumu faktiskais apmērs pārsniedz polisē norādīto atbildības limitu vienam gadījumam, apdrošināšanas atlīdzība tiek aprēķināta katram prasītājam proporcionāli viņam nodarīto zaudējumu apmēram, lai kopējā izmaksājamā atlīdzība nepārsniegtu polisē norādīto atbildības limitu vienam gadījumam.